

Rejestr zmian do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 wersja 12.3 wraz z załącznikami

Spis treści

Rejestr zmian do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.....	2
Rejestr zmian do Załącznika nr 3 do SZOOP RPO WSL 2014-2020 Kryteria wyboru projektów dla poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań.....	107

Rejestr zmian do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

Lp.	Rozdział/podrozdział, nr Osi Priorytetowej, Nr Działanie pkt w tabeli, nr str.	Dotychczasowy zapis	Nowy zapis	Uzasadnienie
1.	I. Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, I.3 Opis procedury wyboru projektów, str.13	Procedura wyboru i zatwierdzenia projektów w ramach RPO WSL 2014-2020 odpowiada przepisom Rozporządzenia ogólnego 1303/2013 oraz ustawy wdrożeniowej, a także Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020	Procedura wyboru i zatwierdzenia projektów w ramach RPO WSL 2014-2020 odpowiada przepisom Rozporządzenia ogólnego 1303/2013 oraz ustawy wdrożeniowej, a także Wytycznych Ministra Inwestycji i Rozwoju w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020.	Dostosowanie z uwagi na zmianę nazwy
2.	II.7 Oś Priorytetowa VII Regionalny rynek pracy Str. 163	Działania realizowane w ramach osi priorytetowej cechować będzie spójność społeczna. Służyć temu mają działania w zakresie równego dostępu do wsparcia kobiet i mężczyzn, ale również zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych we wsparciu. Wsparcie aktywizacyjne skierowane zostanie do osób <u>powyżej 29 roku życia, zgodnie z zapisami UP oraz PO WER.</u>	Działania realizowane w ramach osi priorytetowej cechować będzie spójność społeczna. Służyć temu mają działania w zakresie równego dostępu do wsparcia kobiet i mężczyzn, ale również zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych we wsparciu. Wsparcie aktywizacyjne skierowane zostanie do osób <u>w wieku 30 lat i więcej (od dnia 30 urodzin), zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.</u>	Propozycja zmiany wyniku z doprecyzowania grupy docelowej wynikającej z linii demarkacyjnej pomiędzy PO WER i RPO określonej w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego

				<i>Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.</i>				
3.	<p>II.7.1 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu</p> <p>12. Instrumenty terytorialne</p> <p>Poddziałanie 7.1.3</p> <p>Str. 168</p>	W ramach Poddziałania zaplanowano realizację przedsięwzięć na Obszarach Strategicznej Interwencji.	W ramach Poddziałania zaplanowano realizację przedsięwzięć na Obszarach Strategicznej Interwencji oraz na obszarze funkcjonalnym Lokalnej Strategii Rozwoju.	Propozycja zmiany w wyniku z dostosowania zapisów SZOOP do faktycznie planowanych działań, obejmujących realizację oddzielnego konkursu w ramach 7.1.3 RPO WSL, ukierunkowanego na RLKS.				
4.	<p>II.7.1 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu</p> <p>14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów.</p> <p>Str. 169</p>	Brak	<table border="1"> <tr> <td>Działanie 7.1</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> Grupę docelową stanowią osoby powyżej 30 roku życia (od dnia 30 urodzin). Z wyłączeniem osób odbywających karę pozbawienia wolności (z wyjątkiem osób objętych dozorem elektronicznym). </td> </tr> <tr> <td>Poddziałania 7.1.3</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> Projekty w ramach OSI Bytom wynikają z aktualnego i pozytywnie zaopiniowanego przez IZ RPO WSL programu rewitalizacji. W przypadku konkursu dla OSI </td> </tr> </table>	Działanie 7.1	<ul style="list-style-type: none"> Grupę docelową stanowią osoby powyżej 30 roku życia (od dnia 30 urodzin). Z wyłączeniem osób odbywających karę pozbawienia wolności (z wyjątkiem osób objętych dozorem elektronicznym). 	Poddziałania 7.1.3	<ul style="list-style-type: none"> Projekty w ramach OSI Bytom wynikają z aktualnego i pozytywnie zaopiniowanego przez IZ RPO WSL programu rewitalizacji. W przypadku konkursu dla OSI 	Propozycja zmiany wynika z zalecenia WRR, aby w niniejszym punkcie zawrzeć ograniczenia i limity danego konkursu, w tym ograniczenia i limity wynikające z kryteriów wyboru projektów.
Działanie 7.1	<ul style="list-style-type: none"> Grupę docelową stanowią osoby powyżej 30 roku życia (od dnia 30 urodzin). Z wyłączeniem osób odbywających karę pozbawienia wolności (z wyjątkiem osób objętych dozorem elektronicznym). 							
Poddziałania 7.1.3	<ul style="list-style-type: none"> Projekty w ramach OSI Bytom wynikają z aktualnego i pozytywnie zaopiniowanego przez IZ RPO WSL programu rewitalizacji. W przypadku konkursu dla OSI 							

			Bytom biuro projektu jest zlokalizowane na obszarze zdegradowanym OSI BYTOM lub w najbliższym sąsiedztwie (tj. w granicach terytorialnych miasta/gminy).	
5.	<p>II.7.1 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu</p> <p>23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)</p> <p>Poddziałanie 7.1.3</p> <p>Str. 171</p>	<p>Minimalna wartość projektu wynosi 1 000 000 PLN.</p> <p>W przypadku OSI Bytom minimalna wartość projektu wynosi 100 000 PLN.</p> <p>Maksymalna wartość projektu zostanie wskazana w Regulaminie konkursu.</p>	<p>Minimalna wartość projektu wynosi <u>500 000 PLN</u>.</p> <p>W przypadku OSI Bytom minimalna wartość projektu wynosi 100 000 PLN.</p> <p><u>W przypadku projektów realizowanych na obszarze funkcjonalnym Lokalnej Strategii Rozwoju minimalna wartość projektu wynosi 100 000 PLN.</u></p> <p>Maksymalna wartość projektu zostanie wskazana w Regulaminie konkursu.</p>	<p>Propozycja zmiany minimalnej wartości projektu z kwoty 1 mln na 500 tyś. Wynika z dostosowania zapisów SZOOP do przyjętych, przez XII Komitet Monitorujący, kryteriów wyboru projektów.</p> <p>Propozycja dodania zapisu w zakresie minimalnej wartości projektów realizowanych na obszarze funkcjonalnym LSR wynika z planowanej realizacji naboru ukierunkowanego na wspieranie RLKS.</p>

6.	<p>II.7.1 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu</p> <p>29. Dodatkowe wyjaśnienia</p> <p>Str. 171-172</p>	<p>(...)</p> <p>Osobą bezrobotną jest osoba pozostająca bez pracy, gotowa do podjęcia pracy i aktywnie poszukująca zatrudnienia. Definicja uwzględnia również osoby zarejestrowane jako bezrobotne, zgodnie z krajowymi przepisami, nawet jeżeli nie spełniają one wszystkich trzech powyższych kryteriów.</p> <p>Należy podkreślić, iż ww. definicja, stosowana na potrzeby realizacji projektów ze środków EFS oraz Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, jest szersza od definicji zawartej w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, którą posługują się powiatowe urzędy pracy, ponieważ uwzględnia zarówno osoby bezrobotne w rozumieniu badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), jak i osoby zarejestrowane jako bezrobotne.</p> <p>Studenci studiów stacjonarnych uznawani są za osoby bierne zawodowo, nawet jeśli spełniają kryteria dla bezrobotnych zgodnie z ww. definicją. Osoby kwalifikujące się do urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego, które są bezrobotne w rozumieniu niniejszej definicji (nie pobierają świadczeń z tytułu urlopu), należy wykazywać jako osoby bezrobotne.</p> <p>Mając na uwadze definicję osoby bezrobotnej, należy podkreślić, iż do okresu bezrobocia można zaliczyć również okres pozostawania bez pracy przed rejestracją w urzędzie, na podstawie m.in.</p>	Brak	<p>Propozycja usunięcia zapisów, które były powieleniem treści zawartych w <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020</i></p>
----	--	--	------	---

		<p>oświadczenia uczestnika.</p> <p>Osobę nieaktywną zawodowo należy definiować w rozumieniu osób biernych zawodowo zgodnie z definicją zawartą w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.</p> <p>Osobą długotrwale bezrobotną jest osoba bezrobotna nieprzerwanie przez okres ponad 12 miesięcy – w przypadku osób w wieku 25 lat i więcej.</p> <p>Osobę z niepełnosprawnościami należy definiować zgodnie z definicją zawartą w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.</p> <p>Osobę o niskich kwalifikacjach należy definiować jako osobę posiadającą wykształcenie na poziomie do ISCED 3 włącznie. Stopień uzyskanego wykształcenia jest określany w dniu rozpoczęcia uczestnictwa w projekcie. Osoby przystępujące do projektu należy wykazać jeden raz, uwzględniając najwyższy ukończony poziom ISCED.</p>		
7.	<p>II.7.1 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu</p> <p>29. Dodatkowe</p>	<p>Pozostałe szczegółowe wymogi i zasady organizacji form wsparcia w ramach Działania zostaną uregulowane w Regulaminie konkursu/wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie, na podstawie Wytycznych w</p>	<p>Dokument regulujący sposób realizacji przedsięwzięć w ramach Działania 7.1 stanowią Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020 w zakresie zgodnym z Regionalnym Programem</p>	<p>Propozycja zmiany wyniku z ujednoczenia zapisów SZOOP zgodnie z zaleceniem</p>

	<p>wyjaśnienia Str. 171-172</p>	<p><i>zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.</i></p>	<p>Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 uchwalonym przez Zarząd Województwa Śląskiego i zatwierdzonym decyzją Komisji Europejskiej z dnia 18 grudnia 2014 r.</p> <p>Szczegółowe warunki dla konkursu są wskazywane każdorazowo w Regulaminie konkursu.</p>	<p>WRR.</p>
8.	<p>Rozdział II.8.1 Wspieranie rozwoju warunków do godzenia życia zawodowego i prywatnego Działanie 8.1, Punkt tabeli 29 Dodatkowe wyjaśnienia Str. 201</p>	<p>Dokument regulujący sposób realizacji przedsięwzięć w ramach Działania 8.1 stanowią <i>Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020</i> w zakresie zgodnym z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 uchwalonym przez Zarząd Województwa Śląskiego i zatwierdzonym decyzją Komisji Europejskiej z dnia 18 grudnia 2014 r.</p> <p>1. Wsparcie dla tworzenia i rozwijania miejsc opieki nad dziećmi w innych formach opieki obejmujące między innymi sprawowanie opieki przez nianię oraz sprawowanie opieki przez opiekuna dziennego jest udzielane na podstawie Ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 z dnia 4 lutego 2011 r. (t.j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 157).</p> <p>2. Standardy odnośnie wymagań lokalowych i</p>	<p>Dokument regulujący sposób realizacji przedsięwzięć w ramach Działania 8.1 stanowią <i>Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020</i> w zakresie zgodnym z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020</p> <p>Szczegółowe warunki dla konkursu są wskazywane każdorazowo w Regulaminie konkursu.</p> <p>Podejmowane w ramach Poddziałania 8.1.1 oraz 8.1.2 przedsięwzięcia mogą stanowić dopełnienie kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania mogą stanowić uzupełnienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR oraz powinny wpisywać się w Strategię ZIT/RIT.</p> <p>Podejmowane w ramach Poddziałania 8.1.3 (w zakresie puli dedykowanej OSI) przedsięwzięcia mogą stanowić dopełnienie kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania (w zakresie puli</p>	<p>Usunięto zapisy, które były powieleniem treści zawartych w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.</p>

		<p>sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych, opieki i edukacji, według których będzie sprawowana opieka nad dziećmi w żłobkach, klubach dziecięcych i przez dziennego opiekuna, jakości wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych muszą być zgodne z warunkami i standardami jakości zawartymi w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 t.j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 157) oraz w aktach wykonawczych do ustawy, a także rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy (Dz. U. poz. 925) oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie zakresu programów szkoleń dla opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym, wolontariusza oraz dziennego opiekuna (Dz. U. poz. 368).</p> <p>3. Koszty ponoszone na wsparcie dla tworzenia i funkcjonowania podmiotów opieki nad dzieckiem do lat 3 są to przede wszystkim koszty wskazane w <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020</i> w zakresie zgodnym z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa</p>	<p>dedykowanej OSI) mogą stanowić uzupełnienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR.</p>	
--	--	---	--	--

		<p>Śląskiego na lata 2014-2020 uchwalonym przez Zarząd Województwa Śląskiego i zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej z dnia 18 grudnia 2014 r.</p> <p>4. Beneficjent będzie zobowiązany do zachowania trwałości utworzonych w ramach projektu miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w umowie o dofinansowanie projektu. Trwałość powinna być rozumiana jako instytucjonalna gotowość miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 do świadczenia usług w ramach utworzonych w projekcie miejsc opieki.</p> <p>5. Wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w formie żłobków, klubów dziecięcych oraz w ramach instytucji dziennego opiekuna gwarantuje zwiększenie liczby miejsc opieki powadzonych przez dana instytucję publiczną lub niepubliczną. Warunek nie ma zastosowania w przypadku dostosowania istniejących miejsc do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami.</p> <p>6. Finansowanie działalności bieżącej nowoutworzonych miejsc opieki w formie żłobków, klubów dziecięcych lub dziennego opiekuna wynosi maksymalnie 24 miesiące.</p>		
--	--	--	--	--

		<p>7. Pokrycie kosztów związanych z bieżącym świadczeniem usług względem konkretnego dziecka i opiekuna są finansowane ze środków EFS przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.</p> <p>Podejmowane w ramach Poddziałania 8.1.1 oraz 8.1.2 przedsięwzięcia mogą stanowić dopełnienie kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania mogą stanowić uzupełnienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR oraz powinny wpisywać się w Strategii ZIT/RIT.</p> <p>Podejmowane w ramach Poddziałania 8.1.3 (w zakresie puli dedykowanej OSI) przedsięwzięcia mogą stanowić dopełnienie kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania (w zakresie puli dedykowanej OSI) mogą stanowić uzupełnienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR.</p>		
9.	Rozdział II.8.3 Poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej	Warunkiem otrzymania wsparcia w zakresie świadczenia usług zdrowotnych jest zgodność z Planem działań w sektorze zdrowia, wymagającym akceptacji Komitetu Sterującego ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze	Dokument regulujący sposób realizacji przedsięwzięć w ramach Działania 8.3 stanowią Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020 w zakresie zgodnym z Regionalnym Programem	Usunięcie zapisów dotyczących rewitalizacji w związku ze zmianą podejścia w tym zakresie.

	<p>ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy Działanie 8.3, Punkt tabeli 29 Dodatkowe wyjaśnienia Str. 215</p>	<p>zdrowia. Ponadto, konieczność realizacji danego wsparcia musi być zgodna z kierunkami wskazanymi w Krajowych strategicznych ramach polityki w obszarze ochrony zdrowia (Policy Paper). Wsparcie w zakresie typu projektów nr 2 oraz 4 musi również wpisywać się w regionalne programy zdrowotne (RPZ), które zostaną opracowane przez Samorząd Województwa Śląskiego.</p> <p>Wsparcie w zakresie typu operacji nr 3 musi być zgodne z warunkami realizacji przedsięwzięć, określonymi w:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Populacyjnym programie profilaktyki i wczesnego wykrywania raka szyjki macicy, – Populacyjnym programie wczesnego wykrywania raka piersi, – Programie badań przesiewowych dla wczesnego wykrywania raka jelita grubego. <p>Wsparcie w zakresie typu 5 oraz 6, ukierunkowane na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, dostosowane do potrzeb konkretnych pracodawców i ich pracowników, w tym przewidujące działania służące przekwalifikowaniu osób narażonych na zdrowotne czynniki ryzyka w miejscu pracy, nie będzie realizowane w formie RPZ i nie podlega</p>	<p>Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020</p> <p>Szczegółowe warunki dla konkursu są wskazywane każdorazowo w Regulaminie konkursu.</p> <p>Warunkiem otrzymania wsparcia w zakresie świadczenia usług zdrowotnych jest zgodność z Planem działań w sektorze zdrowia, wymagającym akceptacji Komitetu Sterującego ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia. Ponadto, konieczność realizacji danego wsparcia musi być zgodna z kierunkami wskazanymi w Krajowych strategicznych ramach polityki w obszarze ochrony zdrowia (Policy Paper). Wsparcie w zakresie typu projektów nr 2 oraz 4 musi również wpisywać się w regionalne programy zdrowotne (RPZ), które zostaną opracowane przez Samorząd Województwa Śląskiego.</p> <p>Wsparcie w zakresie typu operacji nr 3 musi być zgodne z warunkami realizacji przedsięwzięć, określonymi w:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Populacyjnym programie profilaktyki i wczesnego wykrywania raka szyjki macicy, – Populacyjnym programie wczesnego wykrywania raka piersi, – Programie badań przesiewowych dla wczesnego wykrywania raka jelita grubego. <p>Wsparcie w zakresie typu 5 oraz 6, ukierunkowane na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, dostosowane do potrzeb konkretnych pracodawców i ich pracowników, w tym przewidujące działania służące</p>	<p>Dodanie zapisu o Wytycznych w obszarze zdrowia jako dokumencie regulującym sposób realizacji przedsięwzięć w ramach Działania 8.3</p>
--	---	---	---	--

		<p>wymogom określonym dla RPZ w <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020</i>. W formie RPZ będą realizowane działania ukierunkowane na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, które mają wyłącznie charakter medyczny i uniwersalny.</p> <p>Podejmowane w ramach Poddziałania 8.3.1 przedsięwzięcia mogą stanowić dopełnienie kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania mogą stanowić uzupełnienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR oraz powinny wpisywać się w Strategię ZIT.</p>	<p>przekwalifikowaniu osób narażonych na zdrowotne czynniki ryzyka w miejscu pracy, nie będzie realizowane w formie RPZ i nie podlega wymogom określonym dla RPZ w <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020</i>. W formie RPZ będą realizowane działania ukierunkowane na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, które mają wyłącznie charakter medyczny i uniwersalny.</p> <p>Podejmowane w ramach Poddziałania 8.3.1 przedsięwzięcia mogą stanowić dopełnienie kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania mogą stanowić uzupełnienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR oraz powinny wpisywać się w Strategię ZIT.</p>													
10.	<p>Rozdział II.9.1 Aktywna integracja, Oś Priorytetowa IX Włączenie społeczne, Działanie 9.1, Punkt tabeli 15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%), str. 226-227</p>	<table border="1"> <tr> <td>Działanie 9.1</td> <td>Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 10% finansowania unijnego</td> </tr> </table>	Działanie 9.1	Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 10% finansowania unijnego	<table border="1"> <tr> <td>Działanie 9.1</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Poddziałanie 9.1.1</td> <td>Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 10% finansowania unijnego</td> </tr> <tr> <td>Poddziałanie 9.1.2</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Poddziałanie 9.1.4</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Poddziałanie 9.1.6</td> <td></td> </tr> </table>	Działanie 9.1		Poddziałanie 9.1.1	Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 10% finansowania unijnego	Poddziałanie 9.1.2		Poddziałanie 9.1.4		Poddziałanie 9.1.6		<p>Zwiększenie limitu dla wydatków w ramach cross-financingu dla Działania 9.1 Poddziałania 9.1.3 oraz Poddziałania 9.1.5 do 20% finansowania unijnego.</p>
Działanie 9.1	Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 10% finansowania unijnego															
Działanie 9.1																
Poddziałanie 9.1.1	Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 10% finansowania unijnego															
Poddziałanie 9.1.2																
Poddziałanie 9.1.4																
Poddziałanie 9.1.6																

				<table border="1"> <tr> <td>Działanie 9.1</td> <td>Wartość wydatków w ramach cross-finansingu nie może stanowić więcej niż 20% finansowania unijnego</td> </tr> </table>	Działanie 9.1	Wartość wydatków w ramach cross-finansingu nie może stanowić więcej niż 20% finansowania unijnego				
Działanie 9.1	Wartość wydatków w ramach cross-finansingu nie może stanowić więcej niż 20% finansowania unijnego									
11.	Rozdział II.9.1 Aktywna integracja, Oś Priorytetowa IX Włączenie społeczne, Działanie 9.1, Punkt tabeli 16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych, str. 227	<table border="1"> <tr> <td>Działanie 9.1</td> <td>Cross-financing i środki trwałe stanowią łącznie nie więcej niż 10% finansowania unijnego</td> </tr> </table>	Działanie 9.1	Cross-financing i środki trwałe stanowią łącznie nie więcej niż 10% finansowania unijnego	<table border="1"> <tr> <td>Działanie 9.1</td> <td>Cross-financing i środki trwałe stanowią łącznie nie więcej niż 10% finansowania unijnego</td> </tr> <tr> <td>Działanie 9.1</td> <td>Cross-financing i środki trwałe łącznie stanowią nie więcej niż 40% finansowania unijnego, z uwzględnieniem pkt. 15</td> </tr> </table>	Działanie 9.1	Cross-financing i środki trwałe stanowią łącznie nie więcej niż 10% finansowania unijnego	Działanie 9.1	Cross-financing i środki trwałe łącznie stanowią nie więcej niż 40% finansowania unijnego, z uwzględnieniem pkt. 15	Zwiększenie limitu dla wydatków w ramach środków trwałych dla Działania 9.1 Poddziałania 9.1.3 oraz 9.1.5 do 40% finansowania unijnego z uwzględnieniem limitu cross-finansingu wskazanego w pkt. 15.
Działanie 9.1	Cross-financing i środki trwałe stanowią łącznie nie więcej niż 10% finansowania unijnego									
Działanie 9.1	Cross-financing i środki trwałe stanowią łącznie nie więcej niż 10% finansowania unijnego									
Działanie 9.1	Cross-financing i środki trwałe łącznie stanowią nie więcej niż 40% finansowania unijnego, z uwzględnieniem pkt. 15									
12.	Rozdział II.9.1	<ul style="list-style-type: none"> Osobom bezrobotnym, dla których został 	Usługi aktywnej integracji będą realizowane na zasadach	Usunięto zapisy,						

<p>Aktywna integracja, Oś Priorytetowa IX Włączenie społeczne, Działanie 9.1, Punkt tabeli 29 Dodatkowe wyjaśnienia, str. 229-230</p>	<p>ustalony I lub II profil pomocy zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i rynku pracy, spełniającym minimum jedną przesłankę pozwalającą zaklasyfikować je do grupy osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w przypadku osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, bezrobocie nie może być jedynym powodem udzielania pomocy społecznej) w PI 9i mogą być świadczone jedynie usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym, edukacyjnym i zdrowotnym.</p> <ul style="list-style-type: none"> • • Podczas przeprowadzanej rekrutacji Wnioskodawcy są zobowiązani do preferowania następujących uczestników do projektów: • a. osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, • b. osób z niepełnosprawnością sprzężoną oraz osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób z całościowymi zaburzeniami 	<p>określonych w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki dla konkursu są wskazywane każdorazowo w Regulaminie konkursu.</p> <p>Podejmowane w ramach Poddziałania 9.1.1, 9.1.2 przedsięwzięcia mogą stanowić podstawę działań w obszarze społecznym kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania mogą stanowić istotny element przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR oraz powinny wpisywać się w Strategię ZIT/RIT poszczególnych Subregionów.</p> <p>Podejmowane w ramach Poddziałania 9.1.3 przedsięwzięcia mogą stanowić dopełnienie kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty przeznaczone na wsparcie OSI mogą stanowić istotny element przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach opracowanego PR.</p>	<p>które były powieleniem treści zawartych w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020. W zamian wprowadzono zapis, że usługi aktywnej integracji muszą wynikać z ww. wytycznych.</p>
---	---	--	--

		<p>rozwojowymi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • c. osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego, rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek podanej przy definicji osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem w Słowniku terminologicznym, • d. osób lub rodzin korzystających z PO PŻ, pod warunkiem że zakres wsparcia dla tych osób lub rodzin nie będzie powielał działań, które dana osoba lub rodzina otrzymała lub otrzymuje z PO PŻ w ramach działań towarzyszących, o których mowa w PO PŻ. • Wsparcie w ramach projektu musi odbywać się w oparciu o ścieżkę reintegracyjną (definicja została podana w Słowniku terminologicznym), stworzoną indywidualnie dla każdej osoby, rodziny, środowiska z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej, zasobów, potencjału, 		
--	--	--	--	--

		<p>predyspozycji, potrzeb. Usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym nie mogą stanowić pierwszego elementu wsparcia w ramach ścieżki reintegracji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Usługi reintegracji społecznej i zawodowej realizowane przez CIS i KIS uznawane są za kompleksową usługę aktywnej integracji, obejmującą aktywną integrację społeczną i zawodową. • Z uczestnikami projektu realizowanego przez podmiot inny niż OPS podpisywana jest umowa na wzór kontraktu socjalnego. <p>Podejmowane w ramach Działania 9.1 typy projektów służą osiągnięciu tzw. efektywności społecznej i efektywności zatrudnieniowej (definicja została podana w Słowniku terminologicznym). Minimalne poziomy efektywności społecznej i efektywności zatrudnieniowej będą określone indywidualnie dla każdego z konkursów/naborów w ramach kryteriów wyboru projektów.</p> <p>Wnioskodawca jest zobowiązany do zachowania trwałości utworzonych w ramach projektu</p>		
--	--	---	--	--

		<p>podmiotów po zakończeniu realizacji projektu, co najmniej przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu. Trwałość powinna być rozumiana jako instytucjonalna gotowość podmiotów do świadczenia usług. Wnioskodawca jest zobowiązany do posiadania strategii/planu finansowania podmiotu po zakończeniu finansowania ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.</p> <p>Turnusy rehabilitacyjne, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nie są traktowane jako instrument aktywnej integracji. Kwota przeznaczona na turnus rehabilitacyjny aktywizowanej osoby z niepełnosprawnością może być jednak uznana za wkład własny do projektu.</p> <p>Wsparcie w ramach ZAZ odbywa się poprzez:</p> <p>a. zwiększenie liczby osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych w istniejących ZAZ, z możliwością objęcia tych osób usługami aktywnej integracji; okres zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w ZAZ po zakończeniu realizacji projektu jest co najmniej</p>		
--	--	---	--	--

		<p>równy okresowi zatrudnienia w ramach projektu; okres może być krótszy, wyłącznie, o ile osoba z niepełnosprawnością podejmie w tym okresie zatrudnienie poza ZAZ;</p> <p>b. wsparcie osób z niepełnosprawnościami dotychczas zatrudnionych w ZAZ nową ofertą w postaci usług aktywnej integracji ukierunkowaną na przygotowanie osób zatrudnionych w ZAZ do podjęcia zatrudnienia poza ZAZ: na otwartym rynku pracy lub w przedsiębiorczości społecznej; zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami istnieje możliwość wsparcia dla osób zatrudnionych w ZAZ usługami asystenckimi oraz usługami trenera pracy, umożliwiającymi uzyskanie lub utrzymanie zatrudnienia, w szczególności w początkowym okresie zatrudnienia.</p> <p>Wsparcie w ramach WTZ odbywa się poprzez:</p> <p>a. wsparcie usługami aktywnej integracji nowych osób w istniejących WTZ;</p> <p>b. wsparcie dotychczasowych uczestników WTZ nową ofertą w postaci usług aktywnej integracji obowiązkowo ukierunkowaną na przygotowanie uczestników WTZ do podjęcia zatrudnienia i ich zatrudnienie: w ZAZ, na otwartym lub chronionym rynku pracy lub w przedsiębiorczości społecznej; zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami istnieje możliwość wsparcia uczestników WTZ usługami</p>		
--	--	--	--	--

		<p>asystenckimi oraz usługami trenera pracy, umożliwiającymi uzyskanie lub utrzymanie zatrudnienia, w szczególności w początkowym okresie zatrudnienia, umożliwiała także realizację praktyk lub staży dla uczestników WTZ.</p> <p>Podstawą złożenia wniosku jest zgodność ze Strategią ZIT/RIT poszczególnych Subregionów w ramach Poddziałania 9.1.1 i 9.1.2. W ramach poddziałania 9.1.4, zgodność projektu z LSR dotyczyć będzie wniosku o dofinansowanie.</p> <p>W ramach projektów jednostek organizacyjnych pomocy społecznej realizowane są usługi aktywnej integracji (definicja w Słowniku terminologicznym).</p> <p>Beneficjenci będący OPS lub PCPR do realizacji usług aktywnej integracji zobowiązani są do wykorzystywania następujących narzędzi:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. kontraktu socjalnego lub indywidualnych programów, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub dokumentów równoważnych w przypadku PCPR; b. programu aktywności lokalnej w formie lokalnych programów pomocy społecznej, o których mowa w art. 110 ust. 10 oraz art. 112 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej; 		
--	--	---	--	--

		<p>c. projektów socjalnych.</p> <p>W przypadku wsparcia osób bezrobotnych, w ramach projektów OPS/PCPR, dla których ustalono III profil pomocy wsparcie odbywa się poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizację działań z zakresu integracji społecznej w ramach Programu Aktywizacja i Integracja lub - realizację projektu socjalnego z obowiązkowym zastosowaniem usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym lub - kontrakt socjalny z obowiązkowym zastosowaniem usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym lub - program aktywności lokalnej z obowiązkowym zastosowaniem usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym. <p>W ramach projektów jednostek organizacyjnych pomocy społecznej istnieje możliwość realizowania programów na rzecz aktywności lokalnych wyłącznie w sytuacji, w której na danym terytorium nie jest już realizowane organizowanie społeczności lokalnej (OSL) w ramach Poddziałania 9.1.1, 9.1.2, 9.1.3 i 9.1.4. Istotą projektów Poddziałania 9.1.6 jest zindywidualizowane wsparcie, tj. realizacja działań przyczyniająca się do podniesienia kompetencji społecznych i prowadzących do</p>		
--	--	--	--	--

		wzrostu zdolności do zatrudniania osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem. Zatem działania kierowane do społeczności muszą wzmacniać interwencję na rzecz uczestników projektów i zostać powiązane z indywidualnymi potrzebami uczestników projektu.		
13.	Rozdział II.9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, Oś Priorytetowa IX Włączenie społeczne, Działanie 9.2, Poddziałanie 9.2.1 Poddziałanie 9.2.2 Poddziałanie 9.2.3 Poddziałanie 9.2.4 Poddziałanie 9.2.5, Punkt tabeli 5. Typy projektów, str. 234-236	<p>1. Działania w zakresie podniesienia jakości i dostępności usług wsparcia rodziny wspierające proces deinstytucjonalizacji, w tym:</p> <p>a. tworzenie nowych placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej, specjalistycznej i pracy podwórkowej, oferujących wsparcie dzienne dla dzieci i młodzieży; rozwijanie środowiskowych form opieki nad dziećmi i młodzieżą poprzez tworzenie nowych miejsc w funkcjonujących placówkach wsparcia dziennego lub rozszerzenie oferty wsparcia,</p> <p>b. wsparcie i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej oraz podnoszenie jakości usług realizowanych w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, w tym kształcenie kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, doskonalenie kompetencji osób</p>	<p>1. Działania w zakresie podniesienia jakości i dostępności usług wsparcia rodziny oraz pieczy zastępczej, wspierające proces deinstytucjonalizacji, w tym:</p> <p>a. tworzenie nowych placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej, specjalistycznej i pracy podwórkowej, oferujących wsparcie dzienne dla dzieci i młodzieży; rozwijanie środowiskowych form opieki nad dziećmi i młodzieżą poprzez tworzenie nowych miejsc w funkcjonujących placówkach wsparcia dziennego lub rozszerzenie oferty wsparcia,</p> <p>b. tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego do 8 dzieci i placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-interwencyjnego do 14 osób; kształcenie kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, doskonalenie kompetencji osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą,</p> <p>c. wsparcie i rozwój form pracy z rodziną, asystentury rodzinnej, instytucji rodzin wspierających, pomocowych jako</p>	Doprecyzowanie zapisów dot. usług wsparcia pieczy zastępczej, zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.

		<p>sprawujących rodzinną pieczę zastępczą,</p> <p>c. wsparcie i rozwój form pracy z rodziną, asystentury rodzinnej, instytucji rodzin wspierających, pomocowych jako wspierających rodzinę w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;</p>	<p>wspierających rodzinę w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;</p>	
14.	<p>Rozdział II.9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, Oś Priorytetowa IX Włączenie społeczne, Działanie 9.2, Punkt tabeli 15 Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%), str. 242</p>	<p>Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 10% finansowania unijnego</p>	<p>Wprowadzono przypis w brzmieniu: „W przypadku projektów w ramach poddziałania 9.2.6 (typ 2), obejmujących tworzenie Dziennych Domów Opieki Medycznej, wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 20% finansowania unijnego”</p>	<p>Zwiększenie limitu dla wydatków w ramach cross-financingu dla Działania 9.2 Poddziałania 9.2.6 w przypadku tworzenia Dziennych Domów Opieki Medycznej</p>
15.	<p>Rozdział II.9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, Oś Priorytetowa IX Włączenie społeczne, Działanie 9.2, Punkt tabeli 16</p>	<p>Cross-financing i środki trwałe stanowią łącznie nie więcej niż 10% finansowania unijnego</p>	<p>Wprowadzono przypis w brzmieniu: „W przypadku projektów w ramach poddziałania 9.2.6 (typ 2), obejmujących tworzenie Dziennych Domów Opieki Medycznej, cross-financing i środki trwałe stanowią łącznie nie więcej niż 40% finansowania unijnego, z uwzględnieniem odpowiednich zapisów, zawartych w przypisie powyżej”</p>	<p>Zwiększenie limitu dla wydatków w ramach środków trwałych dla Działania 9.2 Poddziałania 9.2.6 w przypadku tworzenia Dziennych Domów Opieki Medycznej do</p>

	Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych, str. 242			40% finansowania unijnego z uwzględnieniem limitu cross-finansingu wskazanego w przepisie 111
16.	Rozdział II.9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, Oś Priorytetowa IX Włączenie społeczne, Działanie 9.2, Punkt tabeli 29 Dodatkowe wyjaśnienia, str. 244	<p>Podczas przeprowadzanej rekrutacji Wnioskodawcy są zobowiązani do preferowania następujących uczestników do projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności b. osób z niepełnosprawnością sprzężoną, z zaburzeniami psychicznymi, w tym osób z niepełnosprawnością intelektualną i osób z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi, c. osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego, rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek podanej przy definicji osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem w Słowniku terminologicznym, d. osób lub rodzin korzystających z PO PŻ, 	<p>Usługi społeczne świadczone w lokalnej społeczności (definicja została podana w Słowniku terminologicznym), tj. opiekuńcze i asystenckie, usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, usługi mieszkalnictwa chronionego i wspomaganego będą realizowane na zasadach określonych w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki dla naboru są wskazywane każdorazowo w Regulaminie konkursu/wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.</p> <p>W ramach usług zdrowotnych konieczność realizacji danego wsparcia musi być zgodna z kierunkami wskazanymi w Krajowych strategicznych ramach polityki w obszarze ochrony zdrowia (Policy Paper). Wsparcie w zakresie zdrowia musi również wpisywać się w Regionalny Program Zdrowotny (RPZ) wskazany w</p>	<p>Usunięto zapisy, które były powieleniem treści zawartych w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.</p>

		<p>pod warunkiem że zakres wsparcia dla tych osób lub rodzin nie będzie powielał działań, które dana osoba lub rodzina otrzymała lub otrzymuje z PO PŻ w ramach działań towarzyszących, o których mowa w PO PŻ.</p> <p>Nie dotyczy projektów w ramach Poddziałania 9.2.6 oraz rekrutacji uczestników w ramach Poddziałania 9.2.1, 9.2.2, 9.2.3, którzy objęci będą usługami zdrowotnymi.</p> <p>Usługi społeczne świadczone w lokalnej społeczności (definicja została podana w Słowniku terminologicznym), tj. opiekuńcze i asystenckie, usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, usługi mieszkalnictwa chronionego i wspomaganego będą realizowane na zasadach określonych w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.</p> <p>Usługi opiekuńcze i asystenckie</p> <ul style="list-style-type: none"> • W pierwszej kolejności Wnioskodawca kieruje wsparcie do osób z 	<p>Regulaminie konkursu.</p> <p>Działania w zakresie deinstytucjonalizacji opieki medycznej są realizowane poza formułą RPZ.</p> <p>W ramach Poddziałania 9.2.1 oraz poddziałania 9.2.2 przedsięwzięcia mogą stanowić dopełnienie kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania mogą stanowić uzupełnienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR oraz powinny wpisywać się w Strategię ZIT/RIT poszczególnych Subregionów.</p> <p>Podejmowane w ramach Poddziałania 9.2.3 przedsięwzięcia mogą stanowić dopełnienie kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty przeznaczone na wsparcie OSI mogą stanowić istotny element przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach opracowanego PR.</p>	
--	--	--	---	--

		<p>niepełnosprawnościami i osób niesamodzielnymi, których dochód nie przekracza 150% właściwego kryterium dochodowego (na osobę samotnie gospodarującą lub na osobę w rodzinie), o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wnioskodawca może zaproponować zasady odpłatności za usługi asystenckie lub opiekuńcze skorelowane z zasadami dotychczas stosowanymi, przy czym zasady te muszą być uzależnione w szczególności od sytuacji materialnej osób niesamodzielnymi i ich opiekunów faktycznych, rodzaju usługi i specyfiki grupy docelowej. Stosowanie odpłatności w projekcie musi być zaplanowane we wniosku o dofinansowanie projektu, przy czym odpłatności te stanowią wkład własny w projekcie. • Usługi opiekuńcze są świadczone dla osób niesamodzielnymi (definicja osoby niesamodzielnej została podana w Słowniku terminologicznym). • Wsparcie dla usług opiekuńczych prowadzi każdorazowo do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych w lokalnej społeczności oraz liczby osób objętych usługami świadczonymi w lokalnej społeczności przez danego beneficjenta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o 		
--	--	--	--	--

		<p>dofinansowanie projektu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obowiązek zwiększania liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych oraz liczby osób objętych usługami nie dotyczy wsparcia dla usług świadczonych przez opiekunów faktycznych. • Wsparcie dla zwiększania liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych odbywa się poprzez zwiększanie liczby opiekunów świadczących usługi w miejscu zamieszkania lub poprzez tworzenie miejsc świadczenia usług opiekuńczych w lokalnej społeczności w formie: stałego lub krótkookresowego pobytu dziennego lub stałego lub krótkookresowego pobytu całodobowego. • Miejsca krótkookresowego pobytu służą przede wszystkim poprawie dostępu do usług opiekuńczych w zastępstwie za opiekunów faktycznych. • Wsparcie dla osób będących w opiece instytucjonalnej (definicja opieki instytucjonalnej została podana w Słowniku Terminologicznym), jest możliwe wyłącznie w celu przejścia tych osób do opieki realizowanej w ramach usług świadczonych w lokalnej społeczności, o ile przyczynia się to do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych w postaci usług świadczonych w lokalnej społeczności. 		
--	--	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Podmioty prowadzące opiekę instytucjonalną, mogą sfinansować wyłącznie działania pozwalające na rozszerzenie oferty o prowadzenie usług świadczonych w lokalnej społeczności, o ile przyczyni się to do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług w lokalnej społeczności oraz liczby osób objętych usługami świadczonymi w lokalnej społeczności. • Wsparcie dla usług asystenckich prowadzi każdorazowo do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług asystenckich w lokalnej społeczności oraz liczby osób objętych usługami świadczonymi w lokalnej społeczności przez danego beneficjenta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o dofinansowanie projektu. • Wsparcie w postaci usług asystenckich dla osób przebywających w opiece instytucjonalnej możliwe jest w celu ich przejścia do usług świadczonych w lokalnej społeczności. • Finansowanie ze środków EFS w ramach danego projektu miejsc świadczenia usług opiekuńczych i asystenckich stworzonych przez danego beneficjenta trwa nie dłużej niż 3 lata. • Realizacja projektu w zakresie usług asystenckich lub opiekuńczych: nie może spowodować: zmniejszenia dotychczasowego finansowania usług asystenckich lub 		
--	--	--	--	--

		<p>opiekuńczych przez beneficjenta oraz zastąpienia środkami projektu dotychczasowego finansowania przez beneficjentów usług asystenckich lub opiekuńczych ze środków innych niż europejskie.</p> <p>Wnioskodawca jest zobowiązany do zachowania trwałości miejsc świadczenia usług asystenckich i opiekuńczych utworzonych w ramach projektu po zakończeniu realizacji projektu, co najmniej przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu.</p> <p>Trwałość jest rozumiana jako instytucjonalna gotowość podmiotów do świadczenia usług.</p> <p>Usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie dla rodziny i pieczy zastępczej odbywa się zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ze środków EFS nie są finansowane żadne świadczenia wypłacane na podstawie tej ustawy. Świadczenia te mogą stanowić wkład własny do projektu. • W ramach wsparcia rodziny i pieczy zastępczej możliwa jest realizacja: <ul style="list-style-type: none"> - działań profilaktycznych mających ograniczyć umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej poprzez usługi wsparcia rodziny; - działań prowadzących do odejścia od opieki 		
--	--	---	--	--

		<p>instytucjonalnej, tj. od opieki świadczonej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych powyżej 14 osób do usług świadczonych w lokalnej społeczności poprzez tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego do 8 dzieci i placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-interwencyjnego do 14 osób, limit 14 osób nie obowiązuje w przypadku, gdy przepisy prawa krajowego wskazują mniejszą maksymalną liczbę osób w placówce.</p> <p>Nie ma natomiast możliwości tworzenia nowych miejsc w ramach opieki instytucjonalnej, tj. w placówkach opiekuńczo wychowawczych powyżej 14 osób.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie istniejących placówek wsparcia dziennego jest możliwe wyłącznie, pod warunkiem: zwiększenia liczby miejsc w tych placówkach lub rozszerzenia oferty wsparcia. • W placówkach wsparcia dziennego w formie opiekuńczej oraz placówkach prowadzonych w formie pracy podwórkowej obowiązkowo są realizowane zajęcia rozwijające co najmniej dwie z ośmiu kompetencji kluczowych wskazanych w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie 		
--	--	---	--	--

		<p>uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) (Dz. Urz. UE L 394 z 30.12.2006, str. 10):</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym; - porozumiewanie się w językach obcych; - kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne; - kompetencje informatyczne; - umiejętność uczenia się; - kompetencje społeczne i obywatelskie; - inicjatywność i przedsiębiorczość; - świadomość i ekspresja kulturalna. <p>W przypadku wsparcia udzielanego na tworzenie nowych miejsc w placówkach wsparcia dziennego Wnioskodawca jest zobowiązany do zachowania trwałości miejsc po zakończeniu realizacji projektu, co najmniej przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu.</p> <p>Trwałość jest rozumiana jako instytucjonalna gotowość podmiotów do świadczenia usług pomocy w opiece i wychowaniu dziecka w ramach placówek wsparcia dziennego.</p> <p>Mieszkania wspomagane</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie dla mieszkań chronionych i wspomaganych polega na tworzeniu miejsc w nowo tworzonych lub istniejących mieszkaniach chronionych lub wspomaganych, przeznaczonych dla osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub 		
--	--	--	--	--

		<p>wykluczeniem społecznym. Tworzenie nowych miejsc w istniejących mieszkaniach nie powoduje pogorszenia jakości świadczonych w nich usług. Liczba miejsc w mieszkaniu wspomagany nie może być większa niż 12.</p> <ul style="list-style-type: none"> • W przypadku mieszkań wspomaganych w formie mieszkań wspieranych możliwe jest tworzenie miejsc pobytu okresowego (w zastępstwie za opiekunów faktycznych) lub stałego. W przypadku mieszkań chronionych stosowany jest standard dotyczący tej formy pomocy wynikający z ustawy z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej. W przypadku mieszkań wspomaganych mieszkania te muszą spełniać definicję usług społecznych świadczonych w lokalnej społeczności oraz standardy określone w załączniku nr 1 do Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020. Wnioskodawca jest zobowiązany do zachowania trwałości miejsc świadczenia usług w mieszkaniach chronionych lub wspomaganych utworzonych w ramach projektu po zakończeniu realizacji projektu, co najmniej przez okres równy 		
--	--	--	--	--

		<p>okresowi realizacji projektu.</p> <p>Trwałość jest rozumiana jako instytucjonalna gotowość podmiotów do świadczenia usług.</p> <p>W ramach usług zdrowotnych konieczność realizacji danego wsparcia musi być zgodna z kierunkami wskazanymi w Krajowych strategicznych ramach polityki w obszarze ochrony zdrowia (Policy Paper).</p> <p>Wsparcie w zakresie zdrowia musi również wpisywać się w Regionalny Program Zdrowotny (RPZ) wskazany w Regulaminie konkursu.</p> <p>Działania w zakresie deinstytucjonalizacji opieki medycznej są realizowane poza formułą RPZ.</p>		
17.	<p>Rozdział II.9.3</p> <p>Rozwój ekonomii społecznej w regionie Oś</p> <p>Priorytetowa IX</p> <p>Włączenie społeczne,</p> <p>Działanie 9.2,</p> <p>Punkt tabeli 29</p> <p>Dodatkowe wyjaśnienia, str. 251</p>	<p>1. Podczas przeprowadzanej rekrutacji Wnioskodawcy są zobowiązani do preferowania następujących uczestników do projektów:</p> <p>a. osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,</p> <p>b. osób z niepełnosprawnością sprzężoną oraz osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi,</p> <p>c. osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego,</p>	<p>Wsparcie rozwoju sektora ekonomii społecznej odbywa się na zasadach określonych w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki dla naboru są wskazywane każdorazowo w Regulaminie konkursu/wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.</p> <p>W ramach Poddziałania zostanie wyodrębniona specjalna</p>	<p>Usunięto zapisy, które były powieleniem treści zawartych w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego</p>

		<p>rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek podanej przy definicji osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem w Słowniku terminologicznym, d. osób lub rodzin korzystających z PO PŻ, pod warunkiem że zakres wsparcia dla tych osób lub rodzin nie będzie powielał działań, które dana osoba lub rodzina otrzymała lub otrzymuje z PO PŻ w ramach działań towarzyszących, o których mowa w PO PŻ.</p> <p>2. Projektodawca zapewnia, że w ramach projektu dotacje są udzielane wyłącznie na tworzenie nowych miejsc pracy dla:</p> <p>a) osób bezrobotnych, które są najbardziej oddalone od rynku pracy to jest takich, które oprócz bezrobocia doświadczają wykluczenia społecznego na podstawie innych przesłanek wykluczających, wskazanych w definicji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym lub</p> <p>b) osób, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych, które doświadczają wykluczenia społecznego na podstawie co najmniej jednej przesłanki wykluczającej, wskazanych w definicji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.</p> <p>3. Projektodawca nie może przyznać dotacji na</p>	<p>pula środków dla Obszaru Strategicznej Interwencji oraz na przedsięwzięcia wynikające z Lokalnych Strategii Rozwoju obejmujących obszary wiejskie i rybackie. Jednocześnie OWES obejmujące swym zasięgiem tereny wyznaczone w ramach OSI i RLKS będą zobowiązane do świadczenia komplementarnego wsparcia na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i PES z obszaru OSI i obszarów instrumentu RLKS.</p> <p>Działania w zakresie koordynacji sektora Ekonomii Społecznej będą spójne z kierunkami wskazanymi w Regionalnym programie rozwoju ekonomii społecznej w województwie śląskim do roku 2020.</p>	<p>Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020. W zamian wprowadzono zapis, że wsparcie rozwoju sektora ekonomii społecznej odbywa się na zasadach określonych w ww. wytycznych.</p>
--	--	--	--	---

	<p>stworzenie miejsca pracy dla osób, które wykonują pracę na podstawie umowy o pracę, spółdzielczej umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej, lub prowadzą działalność gospodarczą w momencie złożenia wniosku o przyznanie dotacji z wyjątkiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osób ubogich pracujących lub • osób z niepełnosprawnością zatrudnionych w ZAZ, lub • osób, o których mowa w pkt 2 lit. b) <p>4. Projektodawca zapewnia, że dotacje są udzielane na tworzenie nowych miejsc pracy:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) poprzez tworzenie nowych przedsiębiorstw społecznych; b) tworzenie nowych miejsc pracy w istniejących przedsiębiorstwach społecznych; c) tworzenie nowych miejsc pracy w PES, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwa społeczne. <p>5. Projektodawca zapewnia, że preferowaną formą zatrudnienia w ramach miejsc pracy utworzonych z dotacji jest umowa o pracę lub spółdzielcza umowa o pracę.</p> <p>6. Projektodawca zapewnia, że usługi wsparcia ekonomii społecznej realizowane przez OWES są skoncentrowane na:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) tworzeniu miejsc pracy w: <ol style="list-style-type: none"> i) PES innych niż przedsiębiorstwa społeczne (bez 		
--	--	--	--

		<p>możliwości przyznawania im dotacji oraz wsparcia pomostowego w formie finansowej), ii) przedsiębiorstwach społecznych (z możliwością przyznawania im dotacji oraz wsparcia pomostowego w formie finansowej, jeżeli spełnione są warunki przyznania dotacji oraz wsparcia pomostowego w formie finansowej,);</p> <p>b) wykorzystaniu potencjału istniejących organizacji pozarządowych do ekonomizacji rozumianej jako:</p> <p>i) w przypadku organizacji pozarządowych prowadzących nieodpłatną działalność pożytku publicznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uruchomienie działalności odpłatnej pożytku publicznego lub gospodarczej lub przekształcenie organizacji w przedsiębiorstwo społeczne, ale bez tworzenia miejsc pracy (bez przedsiębiorstwach społecznych wraz wnioskiem o przyznanie dotacji jest przekazywane pisemne oświadczenie osoby, która zostanie zatrudniona na nowo utworzonym stanowisku pracy lub odpowiednie zaświadczenie, potwierdzające spełnienie wymaganych warunków określonych przez IZ RPO. <p>11. Projektodawca zapewnia, że przyznawanie dotacji jest powiązane z usługami towarzyszącymi przyznawaniu dotacji polegającymi na:</p>		
--	--	---	--	--

		<p>a) podnoszeniu wiedzy i rozwijaniu umiejętności potrzebnych do założenia, prowadzenia i rozwijania przedsiębiorstwa społecznego, w szczególności związanych ze sferą ekonomiczną funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego; wsparcie to jest dostosowane do potrzeb założycieli przedsiębiorstwa i samego przedsiębiorstwa społecznego; Projektodawca umożliwia wykorzystanie różnorodnych form nabywania wiedzy i umiejętności na przykład takich jak szkolenia, warsztaty, doradztwo, mentoring, coaching, tutoring, współpraca, wizyty studyjne itp. – obowiązkowo dla każdego przedsiębiorstwa społecznego;</p> <p>b) dostarczaniu i rozwijaniu kompetencji i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do pracy w przedsiębiorstwie społecznym (adekwatnie do potrzeb i roli danej osoby w przedsiębiorstwie społecznym) – fakultatywnie dla poszczególnych przedsiębiorstw społecznych, w zależności od ich indywidualnych potrzeb;</p> <p>c) pomocy w uzyskaniu stabilności funkcjonowania i przygotowaniu do w pełni samodzielnego funkcjonowania. W tym celu Projektodawca zapewnia, że przedsiębiorstwu społecznemu jest oferowane wsparcie pomostowe w formie finansowej lub w formie zindywidualizowanych usług, o których mowa w</p>		
--	--	--	--	--

		<p>lit. a – obowiązkowo dla każdego przedsiębiorstwa społecznego. Zakres i intensywność wsparcia pomostowego oraz okres jego świadczenia, a także jego wysokość, w przypadku wsparcia finansowego, są dostosowane do indywidualnych potrzeb przedsiębiorstwa społecznego. Wsparcie pomostowe w formie finansowej:</p> <p>i) jest świadczone przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy od dnia przyznania dotacji lub utworzenia stanowiska pracy, o ile termin utworzenia miejsca pracy jest późniejszy niż termin przyznania dotacji, może być przedłużone nie dłużej jednak niż do 12 miesięcy, z zachowaniem zasad trwałości, o których mowa w pkt 13.</p> <p>ii) jest przyznawane miesięcznie w wysokości niezbędnej do sfinansowania podstawowych kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego, jednak nie większej niż zwielokrotniona o liczbę utworzonych miejsc pracy kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę w rozumieniu przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,</p> <p>iii) przysługuje wyłącznie na miejsce pracy utworzone w oparciu o stosunek pracy powstały na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę. Wsparcie pomostowe w formie</p>		
--	--	--	--	--

		<p>zindywidualizowanych usług jest ukierunkowane w szczególności na wzmocnienie kompetencji biznesowych przedsiębiorstwa.</p> <p>12. Usługi, o których mowa w pkt powyżej, mogą być świadczone także niezależnie od przyznania dotacji na stworzenie miejsca pracy, z zastrzeżeniem że wsparcie pomostowe w formie finansowej musi być powiązane ze stworzeniem miejsca pracy.</p> <p>13. Projektodawca zobowiązuje się do spełnienia dwóch warunków trwałości łącznie, tj. do:</p> <p>a) zapewnienia trwałości utworzonych miejsc pracy przez okres co najmniej 12 miesięcy, od dnia przyznania dotacji lub utworzenia stanowiska pracy, o ile termin utworzenia miejsca pracy jest późniejszy niż termin przyznania dotacji, a w przypadku przedłużenia wsparcia pomostowego w formie finansowej powyżej 6 miesięcy lub przyznania wyłącznie wsparcia pomostowego w formie finansowej (bez dotacji) – co najmniej 6 miesięcy od zakończenia wsparcia pomostowego w formie finansowej. W tym czasie zakończenie stosunku pracy z osobą zatrudnioną na nowo utworzonym miejscu pracy może nastąpić wyłącznie z przyczyn leżących po stronie pracownika;</p> <p>b) zapewnienia trwałości przedsiębiorstwa społecznego tj. spełnienie łącznie wszystkich cech</p>		
--	--	---	--	--

		<p>przedsiębiorstwa społecznego przez okres o którym mowa w lit. a.</p> <p>14. Projektodawca zobowiązuje się do współpracy z pośrednikami finansowymi oferującymi instrumenty finansowe bezpośrednio PES. W ramach ww. współpracy przekazuje on do pośredników finansowych informacje o PES, u których zidentyfikowano potrzebę rozwojową, której zrealizowanie wymaga skorzystania z instrumentu finansowego oraz uzgadnia zakres doradztwa dla ww. PES niezbędny do skorzystania z instrumentu finansowego i jego spłaty.</p> <p>15. Projektodawca zapewnia, że jest preferowane będzie tworzenie miejsc pracy i przedsiębiorstw społecznych w kluczowych sferach rozwojowych wskazanych w Działaniu I.4 KPRES, tj. zrównoważony rozwój, solidarność pokoleń, polityka rodzinna, turystyka społeczna, budownictwo społeczne, lokalne produkty kulturowe oraz w kierunkach rozwoju określonych w strategii rozwoju województwa i w regionalnym programie rozwoju ekonomii społecznej.</p> <p>16. Projektodawca zapewnia, że w dostępie do wsparcia w zakresie tworzenia miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw społecznych preferowane są osoby zagrożone ubóstwem lub</p>		
--	--	--	--	--

		<p>wykluczeniem społecznym, które skorzystały z projektów w ramach PI 9i, a których ścieżka reintegracji wymaga dalszego wsparcia w ramach PI 9v.</p> <p>W ramach Poddziałania 9.3.1 zostanie wyodrębniona specjalna pula środków dla Obszaru Strategicznej Interwencji oraz na przedsięwzięcia wynikające z Lokalnych Strategii Rozwoju obejmujących obszary wiejskie i rybackie. Jednocześnie OWES obejmujące swym zasięgiem tereny wyznaczone w ramach OSI i RLKS będą zobowiązane do świadczenia komplementarnego wsparcia na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i PES z obszaru OSI i obszarów instrumentu RLKS.</p> <p>Działania w zakresie koordynacji sektora Ekonomii Społecznej będą spójne z kierunkami wskazanymi w Regionalnym programie rozwoju ekonomii społecznej w województwie śląskim do roku 2020. W ramach działań koordynacyjnych dotyczących ekonomii społecznej mogą być realizowane następujące działania:</p> <p>a. tworzenie regionalnych sieci współpracy OWES działających w regionie, w tym w szczególności poprzez organizowanie regionalnych spotkań sieciujących dla OWES, umożliwiających wymianę informacji pomiędzy ośrodkami na temat podejmowanych działań, postępów i problemów</p>		
--	--	--	--	--

		<p>w realizacji wsparcia, stosowanych rozwiązaniach i metodach pracy itp., a także agregowanie informacji na temat działalności OWES i wyników ich pracy na poziomie całego regionu oraz uspoźnianie i synchronizowanie tych działań w regionie. Wspieranie działań OWES nakierowanych na jednostki samorządu terytorialnego;</p> <p>b. tworzenie regionalnych sieci podmiotów ekonomii społecznej (klastry, franczyzy) oraz włączanie podmiotów ekonomii społecznej w istniejące na poziomie regionalnym organizacje branżowe (sieci, klastry);</p> <p>c. tworzenie regionalnych sieci kooperacji podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym (CIS, KIS, ZAZ, WTZ), mających umożliwić wzajemne uczenie się i wymianę informacji oraz wsparcie tych podmiotów w osiągnięciu standardów usług;</p> <p>d. inicjowanie współpracy jednostek systemu pomocy społecznej, podmiotów ekonomii społecznej, w tym o charakterze reintegracyjnym, OWES dla zwiększenia synergii działań podejmowanych przez te podmioty w procesie aktywizacji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i wzrostu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej m.in. w celu zapewnienia ciągłości procesu reintegracyjnego,</p>		
--	--	--	--	--

		<p>a także współpracy ww. podmiotów z innymi podmiotami takimi jak szkoły, uczelnie wyższe, instytucje rynku pracy, przedsiębiorstwa m.in. w celu zwiększenia liczby staży i praktyk w podmiotach ekonomii społecznej czy też w typowych przedsiębiorstwach;</p> <p>e. budowanie powiązań pomiędzy nauką, biznesem i ekonomią społeczną na poziomie regionalnym (spotkania, warsztaty, doradztwo, wymiana informacji) w celu nawiązania stałej współpracy;</p> <p>f. organizacja przedsięwzięć służących zwiększaniu widoczności podmiotów ekonomii społecznej jako dostawców produktów i usług oraz wspieranie sprzedaży produktów i usług świadczonych przez podmioty ekonomii społecznej na poziomie regionalnym (np. targi ekonomii społecznej, sprzedaż produktów i usług podmiotów ekonomii społecznej za pomocą jednego regionalnego portalu);</p> <p>g. współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami lokalnymi, w szczególności podmiotami ekonomii społecznej, w zakresie tworzenia lokalnych planów rozwoju ekonomii społecznej (spotkania, wymiana informacji, dobre praktyki, doradztwo), stosowania klauzul społecznych lub społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych,</p>		
--	--	---	--	--

		<p>zlecenia zadań podmiotom ekonomii społecznej;</p> <p>h. wspieranie realizacji przez podmioty ekonomii społecznej usług użyteczności publicznej i współpraca z OWES w tym zakresie; zapewnienie funkcjonowania Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, o którym mowa w KPRES, i organizowanie jego prac oraz tworzenie możliwości współpracy kluczowych interesariuszy w zakresie kreowania rozwoju ekonomii społecznej w regionie;</p> <p>j. wyznaczanie kierunków rozwoju ekonomii społecznej, aktualizacja regionalnego programu rozwoju ekonomii społecznej;</p> <p>k. reprezentowanie interesów sektora ekonomii społecznej na poziomie regionalnym oraz włączenie ekonomii społecznej do strategii rozwoju województwa w obszarach związanych z rynkiem pracy, integracją społeczną, rozwojem przedsiębiorczości oraz innowacji, rozwojem usług użyteczności publicznej oraz innymi priorytetami, w ramach których jest możliwy regionalny rozwój ekonomii społecznej.</p>		
18.	Rozdział II.11.1 Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie	Dokument regulujący sposób realizacji przedsięwzięć w ramach Działania 11.1 stanowią <i>Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-</i>	Dokument regulujący sposób realizacji przedsięwzięć w ramach Działania 11.1 stanowią <i>Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020</i> w zakresie zgodnym z Regionalnym Programem	Usunięto zapisy, które były powieleniem treści zawartych w Wytycznych w zakresie realizacji

	<p>równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego</p> <p>Działanie 11.1, Punkt tabeli 29 Dodatkowe wyjaśnienia Str. 292</p>	<p>2020.</p> <p>W przypadku realizacji form wsparcia zakładających nabycie kompetencji (skierowanych zarówno do uczniów, jak i nauczycieli), fakt nabycia kompetencji odbywa się w ramach następujących etapów:</p> <p>a) ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie,</p> <p>b) ETAP II – Wzorzec – zdefiniowanie we wniosku o dofinansowanie standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych,</p> <p>c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny,</p> <p>d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się).</p>	<p>Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020</p> <p>Szczegółowe warunki dla konkursu są wskazywane każdorazowo w Regulaminie konkursu.</p>	<p>przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.</p>
19.	<p>Rozdział II.11.1 Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do</p>	<p>1. Finansowanie działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego, w ramach projektów współfinansowanych ze środków EFS, odbywa się przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. Finansowanie realizacji dodatkowych zajęć w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w</p>	<p>Podejmowane w ramach Poddziałania 11.1.3 (w zakresie puli dedykowanej OSI) przedsięwzięcia mogą stanowić dopełnienie kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania (w zakresie puli dedykowanej OSI) mogą stanowić uzupełnienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach opracowanych</p>	<p>Usunięto zapisy, które były powieleniem treści zawartych w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z</p>

	<p>dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego Poddziałanie 11.1.1, Poddziałanie 11.1.2, Poddziałanie 11.1.3, Punkt tabeli 29 Dodatkowe wyjaśnienia Str. 292</p>	<p>których zostały utworzone nowe miejsca wychowania przedszkolnego, odbywa się także przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.</p> <p>2. Wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego skutkuje zwiększeniem liczby miejsc przedszkolnych podlegających pod konkretny organ prowadzący na terenie danej gminy/miasta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok rozpoczęcia realizacji projektu. Powyższy warunek nie ma zastosowania w przypadku tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnościami.</p> <p>. Interwencja w powyższym zakresie nie jest możliwa w sytuacji, gdy zapotrzebowanie na usługi edukacji przedszkolnej w obszarze objętym działaniami projektowymi może być zaspokojone przy dotychczasowej liczbie miejsc wychowania przedszkolnego.</p> <p>. Realizacja wsparcia na rzecz OWP powinna zostać każdorazowo poprzedzona diagnozą. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez OWP, organ prowadzący OWP lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący bądź osobę upoważnioną do podejmowania decyzji.</p>	<p>PR.</p>	<p>udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.</p>
--	---	---	------------	---

		<p>Podmiot przeprowadzający diagnozę powinien mieć możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy OWP tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej. Wnioski z diagnozy powinny stanowić element wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <ul style="list-style-type: none"> . Nowe miejsca wychowania przedszkolnego są tworzone: <ul style="list-style-type: none"> . w istniejącej bazie oświatowej, w tym np.: w budynkach po zlikwidowanych placówkach oświatowych, pomieszczeniach domów kultury, żłobkach, itd., albo . w budynkach innych niż wymienione w ppkt a, w tym np.: zlokalizowanych przy urzędach gminy, w pomieszczeniach remiz strażackich, w pomieszczeniach ośrodków zdrowia, albo . w funkcjonujących OWP, albo . w nowej bazie lokalowej, z uwzględnieniem nw. warunków: <p>inwestycje infrastrukturalne są finansowane ze środków EFRR w ramach PI 10(a) albo ze środków EFS w ramach cross-financingu, na zasadach, o których mowa w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach</p>		
--	--	---	--	--

		<p>Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020;</p> <p>wydatki na inwestycje infrastrukturalne, są ponoszone, gdy organ prowadzący nie dysponuje infrastrukturą, która byłaby możliwa do wykorzystania na potrzeby edukacji przedszkolnej;</p> <p>potrzeba wydatkowania środków została potwierdzona analizą potrzeb i trendów demograficznych w ujęciu terytorialnym (w perspektywie kolejnych 3 lat);</p> <p>infrastruktura została zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania;</p> <p>w ramach projektów ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego możliwe są działania obejmujące m.in. następujące kategorie wydatków:</p> <p>dostosowanie lub /adaptacja pomieszczeń, w tym m. in. do wymogów budowlanych, sanitarno-higienicznych, zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania;</p> <p>dostosowanie istniejącej bazy lokalowej przedszkoli do nowo tworzonych miejsc wychowania przedszkolnego;</p>		
--	--	---	--	--

		<p>zakup i montaż wyposażenia, w tym m. in. mebli, wyposażenia wypoczynkowego, sprzętu TIK, oprogramowania, itp.;</p> <p>zakup pomocy dydaktycznych, specjalistycznego sprzętu lub narzędzi dostosowanych do rozpoznawania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci, wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy dydaktycznych, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania;</p> <p>budowa, wyposażenie i montaż placu zabaw wraz z bezpieczną nawierzchnią i ogrodzeniem;</p> <p>modyfikacja przestrzeni wspierająca rozwój psychoruchowy i poznawczy dzieci;</p> <p>zapewnienie przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy działalności bieżącej nowo utworzonego miejsca wychowania przedszkolnego, z zastrzeżeniem pkt 7, w tym: koszty wynagrodzenia nauczycieli i personelu zatrudnionego w ośrodkach wychowania przedszkolnego, koszty żywienia dzieci;</p> <p>inne wydatki, o ile są niezbędne do uczestnictwa konkretnego dziecka w wychowaniu przedszkolnym oraz prawidłowego</p>		
--	--	---	--	--

		<p>funkcjonowania ośrodkach wychowania przedszkolnego;</p> <p>.Wydatki wymienione w pkt 4 lit. e mogą być ponoszone również na dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, jednak wyłącznie w zakresie bezpośrednio wynikającym z diagnozy potrzeb i stopnia niedostosowania ośrodka wychowania przedszkolnego.</p> <p>.W umowach o dofinansowanie projektu zawieranych z beneficjentami będą zawarte postanowienia zobowiązujące do zachowania trwałości utworzonych w ramach projektu miejsc wychowania przedszkolnego, przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w umowie o dofinansowanie projektu. Trwałość powinna być rozumiana jako instytucjonalna gotowość ośrodków wychowania przedszkolnego do świadczenia usług przedszkolnych w ramach utworzonych w projekcie miejsc wychowania przedszkolnego ze środków innych niż europejskie. Liczba zadeklarowanych w arkuszu organizacyjnym placówki miejsc wychowania przedszkolnego uwzględnia dokładną liczbę miejsc utworzonych w projekcie.</p>		
--	--	---	--	--

		<p>. Zakres wsparcia w obszarze wychowania przedszkolnego może obejmować rozszerzenie oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów pod następującymi warunkami spełnionymi łącznie:</p> <p>. dodatkowe zajęcia w publicznych OWP są realizowane poza czasem bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki, określonym w art. 6 ust. 1 pkt 2, art. 6 ust 2 i art. 14 ust. 5 ustawy o systemie oświaty. Ponadto, zajęcia dodatkowe, o których mowa w Wytycznych mogą być realizowane także w czasie bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki;</p> <p>. katalog dodatkowych zajęć jest zgodny z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020;</p> <p>. dodatkowe zajęcia dotyczą kwestii kluczowych z perspektywy wyrównywania deficytów w edukacji przedszkolnej w konkretnej gminie/mieście, z uwzględnieniem możliwości ich kontynuacji, np. przez nauczycieli wychowania przedszkolnego po zakończeniu realizacji projektu;</p>		
--	--	---	--	--

		<p>1. dodatkowe zajęcia są prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci objętych wsparciem w tym OWP;</p> <p>2. dodatkowe zajęcia mogą być realizowane w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których w analogicznym zakresie obszarowym, co do treści i odbiorców (ogólnej liczby dzieci w OWP) nie były finansowane od co najmniej 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie (średniomiesięcznie);</p> <p>3. dodatkowe zajęcia mogą być adresowane do wszystkich dzieci danego ośrodka wychowania przedszkolnego, niezależnie od liczby nowo utworzonych lub dostosowanych miejsc wychowania przedszkolnego. Kwota wydatków na realizację zajęć dodatkowych może stanowić nie więcej niż 30% kosztów bezpośrednich projektu. Limit nie ma zastosowania w przypadku dodatkowej oferty edukacyjnej dla dzieci z niepełnosprawnościami.</p> <p>4. Korzystanie z finansowania działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego obliuguje organ prowadzący OWP do złożenia zobowiązania do sfinansowania działalności bieżącej wyłącznie</p>		
--	--	---	--	--

		<p>ze środków EFS bądź ze środków dotacji budżetu gminy. W przypadku publicznych OWP prowadzonych przez podmioty inne niż JST oraz niepublicznych OWP, informacje dotyczące liczby dzieci korzystających z nowo utworzonych w ramach projektu EFS miejsc wychowania przedszkolnego nie mogą być uwzględniane przez organ prowadzący w przekazywanych comiesięcznie organowi dotującemu sprawozdaniach w okresie 12 miesięcy finansowania działalności bieżącej nowo tworzonych miejsc w ramach projektu EFS..</p> <p>0. W celu upowszechnienia wychowania przedszkolnego wśród dzieci z niepełnosprawnościami, zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, jest możliwe finansowanie mechanizmu racjonalnych usprawnień, w tym np. zatrudnienie asystenta dziecka, dostosowania posiłków z uwzględnieniem specyficznych potrzeb żywieniowych wynikających z niepełnosprawności dziecka, zakup pomocy dydaktycznych adekwatnych do specjalnych potrzeb edukacyjnych wynikających z niepełnosprawności, w oparciu o indywidualnie przeprowadzoną diagnozę.</p> <p>1. Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO na</p>		
--	--	---	--	--

		<p>rzecz doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym w szczególności z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz w zakresie współpracy nauczycieli z rodzicami, w tym radzenia sobie w sytuacjach trudnych, odbywa się głównie poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> .kursy i szkolenia doskonalące, w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach PO WER oraz studia podyplomowe spełniające wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. poz. 131); .wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli; .współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np. specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, ośrodków wychowania przedszkolnego i szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami. 		
--	--	---	--	--

		<p>12. W ramach wsparcia na rzecz doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego będą preferowane działania służące poprawie kompetencji lub kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej.</p> <p>Wsparcie na rzecz doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli trwa nie dłużej niż finansowanie działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego.</p> <p>14. Realizacja projektu w zakresie doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego zostanie każdorazowo poprzedzona diagnozą stopnia przygotowania ww. grupy docelowej do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz analizą zapotrzebowania ośrodków wychowania przedszkolnego na określone kompetencje i kwalifikacje.</p> <p>15. Zajęcia na rzecz podnoszenia jakości edukacji przedszkolnej muszą być zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.</i></p>		
--	--	--	--	--

		<p>Podejmowane w ramach Poddziałania 11.1.3 (w zakresie puli dedykowanej OSI) przedsięwzięcia mogą stanowić dopełnienie kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania (w zakresie puli dedykowanej OSI) mogą stanowić uzupełnienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR.</p>		
20.	<p>Rozdział II.11.1 Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego Poddziałanie 11.1.4, Punkt tabeli 29 Dodatkowe wyjaśnienia Str. 292-293</p>	<p>1. Wsparcie w ramach wszystkich typów projektów będzie stanowiło uzupełnienie działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły lub placówki systemu oświaty. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły lub placówki systemu oświaty (nakłady środków na ich realizację) nie może ulec zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie projektu (średniomiesięcznie).</p> <p>2. Wsparcie w ramach wszystkich typów projektów jest dokonywane na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu</p>	<p>Podejmowane w ramach Poddziałania 11.1.4 (w zakresie puli dedykowanej OSI) przedsięwzięcia mogą stanowić dopełnienie kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania (w zakresie puli dedykowanej OSI) mogą stanowić uzupełnienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR.</p>	<p>Usunięto zapisy, które były powieleniem treści zawartych w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. Dodanie zapisu dotyczącego OSI</p>

		<p>oświaty w tym zwłaszcza powinna obejmować wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia (o ile projekt obejmuje wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę, placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący bądź osobę upoważnioną do podejmowania decyzji. Podmiot przeprowadzający diagnozę powinien mieć możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej. Wnioski z diagnozy powinny stanowić element wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>3. Wsparcie udzielane w ramach typów projektów 1 i 2 zostanie skierowane do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają</p>		
--	--	--	--	--

		<p>najlepsze wyniki edukacyjne. Zakres danych podlegających ocenie oraz sposób ich pomiaru zostaną każdorazowo określone przez Instytucję Organizującą Konkurs za pomocą kryterium dostępu i jego definicji.</p> <p>4. Wsparcie w ramach typu projektu nr 1 obejmuje w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) realizację projektów edukacyjnych w szkołach lub placówkach systemu oświaty objętych wsparciem; b) realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla uczniów lub słuchaczy mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacji; c) realizację różnych form rozwijających uzdolnienia; d) wdrożenie nowych form i programów nauczania; e) tworzenie i realizacja zajęć w klasach o nowotarskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych; f) organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla uczniów lub 		
--	--	--	--	--

		<p>słuchaczy;</p> <p>g) nawiązywanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły lub placówki systemu oświaty w celu realizacji programów edukacyjnych;</p> <p>h) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL;</p> <p>i) doradztwo edukacyjno-zawodowe dla uczniów lub słuchaczy, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi;</p> <p>j) realizację zajęć organizowanych poza lekcjami lub poza szkołą.</p> <p>5. Wsparcie ukierunkowane na realizację projektów edukacyjnych musi być zgodne z następującymi warunkami:</p> <p>a) zakres tematyczny projektu edukacyjnego finansowanego ze środków EFS może wykraczać poza treści nauczania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego;</p> <p>b) projekt edukacyjny finansowany ze środków EFS może być realizowany jako</p>		
--	--	---	--	--

		<p>projekt interdyscyplinarny, łączący wiadomości i umiejętności z różnych dziedzin;</p> <p>6. Wsparcie w ramach typu projektu nr 2 obejmuje w szczególności:</p> <p>a) wyposażenie szkolnych pracowni w narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych lub matematyki;</p> <p>b) doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych lub matematyki, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu;</p> <p>c) kształtowanie i rozwijanie kompetencji uczniów lub słuchaczy w zakresie przedmiotów przyrodniczych lub matematyki.</p> <p>7. Wsparcie w ramach ww. typu projektu lit. a musi być zgodne z następującymi warunkami:</p> <p>a) katalog wydatków kwalifikowalnych w ramach wyposażenia szkolnych pracowni przedmiotów przyrodniczych obejmuje:</p> <p>i. podstawowe wyposażenie pracowni (wagi, szafy laboratoryjne itp.);</p> <p>ii. sprzęt niezbędny do przeprowadzania</p>		
--	--	--	--	--

		<p>doświadczeń, eksperymentów, obserwacji (przyrządy pomiarowe, przyrządy optyczne, szkło laboratoryjne, szkiełka mikroskopowe itp.), w tym narzędzia TIK wraz z odpowiednimi aplikacjami tematycznymi;</p> <p>iii. odczynniki lub substancje chemiczne;</p> <p>iv. środki czystości;</p> <p>v. pomoce dydaktyczne (środki trwałe, mapy, atlasy, roczniki statystyczne itp.);</p> <p>b) szczegółowy katalog wyposażenia szkolnych pracowni przedmiotów przyrodniczych został opracowany przez MEN i jest udostępniany za pośrednictwem strony internetowej administrowanej przez MEN;</p> <p>c) istnieje możliwość zakupu wyposażenia o parametrach wyższych niż opisane w katalogu celem realizacji programu nauczania i osiągnięcia rezultatów projektu;</p> <p>d) możliwe jest sfinansowanie w ramach projektów kosztów związanych z dostosowaniem lub adaptacją pomieszczeń na potrzeby pracowni szkolnych, wynikających m. in. z konieczności montażu zakupionego wyposażenia oraz zagwarantowania bezpiecznego ich użytkowania;</p> <p>e) liczba zestawów laboratoryjnych</p>		
--	--	---	--	--

		<p>(doświadczalnych) zakupionych w ramach wyposażenia szkolnych pracowni przedmiotów przyrodniczych jest zależna od wielkości szkoły lub placówki systemu oświaty, mierzonej liczbą uczniów, a także liczby grup zadaniowych, które będą realizowały doświadczenia. Co do zasady, jeden zestaw laboratoryjny jest przewidziany dla grupy zadaniowej liczącej od 2 do 5 osób;</p> <p>f) katalog wydatków kwalifikowalnych w ramach wyposażenia szkolnych pracowni matematycznych obejmuje:</p> <p>i. podstawowe wyposażenie pracowni (szafy, ławki itp.);</p> <p>ii. sprzęt niezbędny do przeprowadzania zajęć, w tym narzędzia Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych wraz z odpowiednimi aplikacjami tematycznymi;</p> <p>iii. środki do utrzymywania czystości sprzętu;</p> <p>iv. pomoce dydaktyczne, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyrządy do nauki o zbiorach i okręgach; puzzle i układanki; • zestawy do liczenia, ważenia i klasyfikacji (liczmany, liczydła, wagi, zestawy do nauki tabliczki mnożenia; • przyrządy tablicowe (linijki, ekierki, 		
--	--	--	--	--

		<p>głębokościomierze, mikrometry, kątomierze, taśmy miernicze, suwmiarki, przymiary, cylindry miarowe);</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyrządy, zestawy do budowy brył przestrzennych i szkieletów brył (klocki, modele do budowy brył, elementy do łączenia, narzędzia do rysowania odwzorowań figur płaskich, geoplany; • przyrządy, zestawy do mierzenia jednostek i objętości (dynamometry, wagi, odważniki, szalki, klepsydry, cylindry, miarki objętości, termometry); • przyrządy, zestawy do nauki rachunku prawdopodobieństwa (kostki, klocki, modele do demonstracji); • zestawy tablicowe/ plansze dydaktyczne do prezentacji poszczególnych zagadnień matematycznych w tym potęg, pierwiastków, algebry, trygonometrii itd.; <p>g) liczba zestawów ćwiczeniowych zakupionych w ramach wyposażenia szkolnych pracowni matematycznych jest zależna od wielkości szkoły lub placówki systemu oświaty, mierzonej liczbą uczniów, a także liczby grup zadaniowych, które będą realizowały zadania. Co do zasady, jeden</p>		
--	--	---	--	--

		<p>zestaw jest przewidziany dla grupy zadaniowej liczącej nie więcej niż od 2 do 5 osób;</p> <p>h) wyposażenie szkolnych pracowni przedmiotów przyrodniczych i matematyki powinno być dostosowane do potrzeb ich użytkowników, w tym wynikających z niepełnosprawności;</p> <p>i) zakupione wyposażenie powinno być dostosowane do odpowiedniego etapu edukacyjnego i zakresu realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (podstawowego lub rozszerzonego);</p> <p>j) limit wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych oraz cross-finansingu wynosi 20% wartości projektu..</p> <p>8. Wsparcie w ramach doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych lub matematyki, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu obejmuje formy wsparcia wymienione w typie projektu nr 4.</p> <p>9. Wsparcie w ramach kształtowania i</p>		
--	--	---	--	--

		<p>rozwijania kompetencji uczniów lub słuchaczy w zakresie przedmiotów przyrodniczych lub matematyki obejmuje formy wsparcia wymienione w typie projektu nr 1.</p> <p>10. Instytucja Organizująca Konkurs preferować będzie projekty ukierunkowane na stworzenie nowych lub doposażenie istniejących pracowni międzyszkolnych, zlokalizowanych w szkole lub placówce systemu oświaty, podlegającej pod konkretny organ prowadzący i dostępnych dla szkół lub placówek oświatowych funkcjonujących w ramach tego organu.</p> <p>11. Realizacja kompleksowych programów wspomagających szkołę lub placówkę systemu oświaty w procesie indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych, obejmą II etap edukacyjny (klasy IV-VI szkoły podstawowej) oraz III etap edukacyjny (gimnazjum). Programy wspomagające szkołę lub placówkę systemu oświaty w procesie indywidualizacji pracy z uczniem z niepełnosprawnością mogą być realizowane na wszystkich etapach edukacyjnych, natomiast ucznia młodszego -</p>		
--	--	--	--	--

		<p>do etapu gimnazjum włącznie.</p> <p>12. Wsparcie w ramach typu projektu nr 3 ukierunkowane jest na realizację kompleksowych programów wspomagających szkołę lub placówkę systemu oświaty w procesie indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego. Wsparcie w ramach przedmiotowego typu projektu może obejmować w szczególności:</p> <p>a) doposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania;</p> <p>b) przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami</p>		
--	--	---	--	--

		<p>edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego, rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów i efektywnego stosowania pomocy dydaktycznych w pracy;</p> <p>c) wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych w ramach zajęć uzupełniających ofertę szkoły lub placówki systemu oświaty.</p> <p>13. Dopuszczenie bazy dydaktycznej szkół i placówek systemu oświaty w ramach typu projektu nr 3 obejmuje zakup m. in.:</p> <p>a) specjalistycznego oprogramowania,</p> <p>b) materiałów do diagnozy, wspomaganie rozwoju i korygowania deficytów takich jak: wady wymowy, dysleksja, wady postawy, zaburzenia koordynacji wzrokowo-ruchowej,</p> <p>c) materiałów do diagnozy i terapii specyficznych trudności w uczeniu się, również takich, które wynikają z potrzeb ucznia młodszego,</p> <p>d) sprzętu specjalistycznego, wspierającego funkcjonowanie uczniów z niepełnosprawnością w szkole lub placówce,</p> <p>e) podręczników szkolnych i materiałów</p>		
--	--	--	--	--

		<p>dydaktycznych dostosowanych do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością.</p> <p>14. Przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego, rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów i efektywnego stosowania pomocy dydaktycznych w pracy w ramach typu operacji nr 3 musi być zgodne z następującymi warunkami:</p> <p>a) zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz przygotowania nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego i efektywnego stosowania pomocy dydaktycznych w pracy obejmuje formy wsparcia wymienione w typie operacji nr 4,</p> <p>b) Instytucja Organizująca Konkurs zapewnia możliwość wykorzystania lokalnych zasobów specjalistycznych placówek specjalnych, ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków</p>		
--	--	---	--	--

		<p>socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, poradni psychologiczno-pedagogicznych;</p> <p>c) Instytucja Organizująca Konkurs zapewnia, że w ramach wsparcia na rzecz doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli preferowane będą działania służące poprawie kompetencji w zakresie pedagogiki specjalnej;</p> <p>d) Instytucja Organizująca Konkurs zapewnia, że w ramach wsparcia na rzecz doskonalenia umiejętności, kwalifikacji lub kompetencji nauczycieli preferowane będą działania służące poprawie kompetencji wychowawczych..</p> <p>15. Zakupione pomoce, sprzęt specjalistyczny lub podręczniki, a także wiedza i umiejętności przeszkolonych nauczycieli będą wykorzystywane w ramach działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty, odpowiednio do:</p> <p>a) organizowania i udzielania przez szkoły i placówki systemu oświaty pomocy psychologiczno-pedagogicznej w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz w formach wymienionych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013</p>		
--	--	---	--	--

		<p>r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach;</p> <p>b) opracowania i realizacji w trakcie bieżącej pracy z uczniem indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego zgodnie z przepisami odpowiednio rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. 20151113);</p> <p>c) opracowania i realizacji w trakcie bieżącej pracy z uczniem indywidualnych programów zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży posiadających orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i</p>		
--	--	--	--	--

		<p>młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim (Dz. U. z 2013 r. poz. 529).</p> <p>16. Działania w zakresie wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych w ramach zajęć uzupełniających ofertę szkoły lub placówki systemu oświaty musi być zgodne z następującymi warunkami:</p> <p>a) środki EFS dostępne w ramach RPO mogą zostać wykorzystane na realizację działań uzupełniających ofertę pomocy psychologiczno-pedagogicznej, obejmujących w szczególności:</p> <p>i. zajęć specjalistycznych, prowadzonych w celu stymulowania rozwoju poznawczego i zmniejszania trudności w opanowaniu wiadomości i umiejętności szkolnych przez uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych w ramach: zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych i psychoedukacyjnych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym;</p> <p>ii. zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, organizowanych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów</p>		
--	--	---	--	--

		<p>młodszych, mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego;</p> <p>iii. warsztatów;</p> <p>iv. porad i konsultacji;</p> <p>b) wsparcie uczniów zdolnych może odbywać się wyłącznie w celu kształtowania i rozwijania ich kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy (matematyczno–przyrodniczych, TIK, językowych) oraz postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej). Wsparcie uczniów zdolnych powinno być realizowane na zasadach określonych w I typie realizacji projektów;</p> <p>c) do realizacji ww. form wsparcia wymienionych w lit. a i b jest rekomendowane jest wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL;</p> <p>d) realizacja ww. form wsparcia, o których</p>		
--	--	--	--	--

		<p>mowa w lit. a i b, musi wynikać z diagnozy indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów;</p> <p>e) działania wymienione w lit. a i b będą stanowiły uzupełnienie działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty. Skala działań prowadzonych przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu przez szkoły lub placówki systemu oświaty (nakłady środków na ich realizację) nie może ulec zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie projektu (średniomiesięcznie). Warunek nie dotyczy działań zrealizowanych w ramach PO KL albo programów rządowych.</p> <p>17. Wsparcie w zakresie typu projektu nr 3 może być realizowane z wykorzystaniem lokalnych zasobów specjalistycznych placówek specjalnych, ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, poradni psychologiczno-pedagogicznych. Placówki te mogą</p>		
--	--	--	--	--

		<p>występować w projekcie w charakterze partnerów lub realizatorów części usług skierowanych zarówno do uczniów, jak i nauczycieli.</p> <p>18. Wsparcie w ramach typu projektu nr 4 obejmuje w szczególności:</p> <p>a) kursy i szkolenia doskonalące (teoretyczne i praktyczne), w tym z wykorzystaniem trenerów przeszkolonych w ramach PO WER, studia podyplomowe;</p> <p>b) wspieranie istniejących, budowanie nowych i modernizowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli;</p> <p>c) realizację w szkole lub placówce systemu oświaty programów wspomagania;</p> <p>d) staże i praktyki nauczycieli realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia szkoły lub placówki systemu oświaty;</p> <p>e) współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np.: szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi;</p> <p>f) wykorzystanie narzędzi, metod lub form</p>		
--	--	---	--	--

		<p>pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 PO KL.</p> <p>19. Program wspomagania jest formą doskonalenia nauczycieli związaną z bezpośrednim wsparciem szkół lub placówek systemu oświaty, który musi być zgodny z następującymi warunkami:</p> <p>a) program wspomagania powinien służyć pomocą szkole lub placówce systemu oświaty w wykonywaniu przez nią zadań na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej);</p> <p>b) zakres wspomagania wynika z analizy indywidualnej sytuacji szkoły lub placówki systemu oświaty i odpowiada na specyficzne potrzeby tych podmiotów;</p> <p>c) realizacja programów wspomagania obejmuje następujące etapy:</p> <p>i. przeprowadzenie diagnozy obszarów problemowych związanych z realizacją przez szkołę lub placówkę systemu oświaty zadań z zakresu kształtowania i rozwijania u uczniów</p>		
--	--	--	--	--

		<p>lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej);</p> <p>ii. prowadzenie procesu wspomagania w oparciu o ofertę doskonalenia nauczycieli przygotowaną zgodnie z potrzebami danej szkoły lub placówki systemu oświaty, z możliwością wykorzystania ofert doskonalenia funkcjonujących na rynku, m. in. udostępnianych przez centralne i wojewódzkie placówki doskonalenia nauczycieli;</p> <p>iii. monitorowanie i ocena procesu wspomagania w wykorzystaniu m. in. ewaluacji wewnętrznej szkoły lub placówki systemu oświaty.</p> <p>20. Formy wsparcia w ramach Poddziałania prowadzone są z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów lub słuchaczy objętych wsparciem.</p> <p>21. Wyposażenie szkół lub placówek w nowoczesne pomoce dydaktyczne i narzędzia TIK oraz związane z tym podnoszenie kompetencji i kwalifikacji</p>		
--	--	---	--	--

		<p>zawodowych nauczycieli, nie może być realizowane, jako samodzielne zadanie w projekcie. Jest możliwe, o ile stanowi element niezbędny do realizacji zaplanowanego wsparcia uczniów.</p> <p>22. W ramach Poddziałania nie jest możliwe udzielanie pomocy stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych.</p> <p>Podejmowane w ramach Poddziałania 11.1.4 (w zakresie puli dedykowanej OSI) przedsięwzięcia mogą stanowić dopełnienie kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania (w zakresie puli dedykowanej OSI) mogą stanowić uzupełnienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR.</p>		
21.	Rozdział II.11.2 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe uczniów Działanie 11.2, Punkt tabeli 29	1. Realizacja wsparcia w ramach Działania jest dokonywana na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe w tym zakresie. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę, placówkę prowadzącą kształcenie zawodowe lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze	Dokument regulujący sposób realizacji przedsięwzięć w ramach Działania 11.2 stanowią Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020 w zakresie zgodnym z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 Szczegółowe warunki dla konkursu są wskazywane każdorazowo w Regulaminie konkursu.	Usunięto zapisy, które były powieleniem treści zawartych w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu

	<p>Dodatkowe wyjaśnienia Str. 298</p>	<p>edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący. Podmiot przeprowadzający diagnozę powinien mieć możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej.</p> <p>2. Zakres wsparcia udzielanego nauczycielom zawodu i instruktorom praktycznej nauki zawodu w ramach Działania obejmuje w szczególności:</p> <p>a) kursy kwalifikacyjne lub szkolenia doskonalące w zakresie tematyki związanej z nauczaniem zawodem, w tym organizowane i prowadzone przez kadrę ośrodków doskonalenia nauczycieli lub trenerów przeszkolonych w ramach PO WER,</p> <p>b) praktyki lub staże w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe, w tym przede wszystkim w przedsiębiorstwach lub u pracodawców działających na obszarze, na którym znajduje się dana szkoła lub placówka prowadząca kształcenie zawodowe,</p> <p>c) studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela</p>		<p>Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.</p>
--	---	--	--	---

		<p>przedmiotów zawodowych albo obejmujące zakresem tematykę związaną z nauczaniem zawodem (branżowe, specjalistyczne),</p> <p>d) budowanie lub moderowanie sieci współpracy i samokształcenia,</p> <p>e) realizację programów wspomagania,</p> <p>f) programy walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej, ze szczególnym uwzględnieniem nadawania uprawnień egzaminatora w zawodzie instruktorom praktycznej nauki zawodu na terenie przedsiębiorstw,</p> <p>g) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL.</p> <p>3. Program wspomagania jest formą doskonalenia nauczycieli związaną z bezpośrednim wsparciem szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe, który musi być zgodny z następującymi warunkami:</p> <p>a) program wspomagania powinien służyć pomocą szkole lub placówce prowadzącej kształcenie zawodowe w wykonywaniu przez nią zadań z zakresu</p>		
--	--	---	--	--

		<p>teoretycznego i praktycznego przygotowania uczniów do wykonywania zawodu;</p> <p>b) zakres wspomagania wynika z analizy indywidualnej sytuacji szkoły lub placówki prowadzącej kształcenie zawodowe i odpowiada na specyficzne potrzeby tych podmiotów;</p> <p>c) realizacja programów wspomagania obejmuje następujące etapy:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. przeprowadzenie diagnozy obszarów problemowych związanych z realizacją przez szkołę lub placówkę prowadzącą kształcenie zawodowe zadań z zakresu teoretycznego i praktycznego przygotowania uczniów do wykonywania zawodu; ii. prowadzenie procesu wspomagania w oparciu o ofertę doskonalenia nauczycieli przygotowaną zgodnie z potrzebami danej szkoły lub placówki prowadzącej kształcenie zawodowe, z możliwością wykorzystania ofert doskonalenia funkcjonujących na rynku, m. in. udostępnianych przez centralne i wojewódzkie placówki doskonalenia nauczycieli; 		
--	--	--	--	--

		<p>iii. monitorowanie i ocena procesu wspomagania z wykorzystaniem m. in. ewaluacji wewnętrznej szkoły lub placówki systemu oświaty prowadzącej kształcenie zawodowe.</p> <p>4. Wsparcie udzielane nauczycielom zawodu i instruktorom praktycznej nauki zawodu w ramach Działania musi być zgodne z następującymi warunkami:</p> <p>a) zakres doskonalenia nauczycieli kształcenia zawodowego jest zgodny z potrzebami wynikającymi z planu rozwoju szkoły lub placówki prowadzącej kształcenie zawodowe, z zapotrzebowania ww. podmiotów na nabycie przez nauczycieli kształcenia zawodowego określonych kwalifikacji lub kompetencji oraz z zapotrzebowania rynku pracy,</p> <p>b) realizacja różnych form doskonalenia zawodowego nauczycieli kształcenia zawodowego lub instruktorów praktycznej nauki zawodu powinna być prowadzona we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe, w tym w szczególności z przedsiębiorcami lub pracodawcami</p>		
--	--	---	--	--

		<p>działającymi na obszarze, na którym znajduje się dana szkoła lub placówka systemu oświaty,</p> <p>c) realizacja wsparcia na rzecz nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu, powinna być prowadzona z wykorzystaniem doświadczenia działających na poziomie wojewódzkim i lokalnym placówek doskonalenia nauczycieli,</p> <p>d) praktyki lub staże nauczycieli kształcenia zawodowego organizowane w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe powinny trwać minimum 40 godzin,</p> <p>e) studia podyplomowe, kursy kwalifikacyjne lub szkolenia powinny umożliwić uzyskanie przygotowania pedagogicznego lub kwalifikacji do zajmowania stanowiska nauczyciela teoretycznych przedmiotów zawodowych lub praktycznej nauki zawodu zgodnie z przepisami w sprawie kwalifikacji wymaganych od nauczycieli,</p> <p>f) studia podyplomowe realizowane w ramach RPO powinny spełniać wymogi określone w rozporządzeniu Ministra</p>		
--	--	--	--	--

		<p>Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.</p> <p>5. Instytucja Organizująca Konkurs zapewni preferencję dla realizacji w pierwszej kolejności studiów podyplomowych lub kursów kwalifikacyjnych przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela kształcenia zawodowego w ramach zawodów nowo wprowadzonych do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, zawodów wprowadzonych w efekcie modernizacji oferty kształcenia zawodowego albo nowoutworzonych kierunków nauczania lub zawodów, na które występuje deficyt na regionalnym lub lokalnym rynku pracy oraz braki kadrowe wśród nauczycieli kształcenia zawodowego.</p> <p>6. Zakres wsparcia udzielanego na rzecz uczniów szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe w ramach Działania obejmuje m. in.:</p> <p>a) praktyki zawodowe organizowane u pracodawców lub przedsiębiorców dla uczniów zasadniczych szkół zawodowych,</p>		
--	--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> b) staże zawodowe obejmujące realizację kształcenia zawodowego praktycznego we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami lub wykraczające poza zakres kształcenia zawodowego praktycznego, c) wdrożenie nowych, innowacyjnych form kształcenia zawodowego, d) dodatkowe zajęcia specjalistyczne realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe, umożliwiające uczniom uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy i umiejętności oraz kwalifikacji zawodowych, e) organizowanie kursów przygotowawczych na studia we współpracy ze szkołami wyższymi oraz organizowanie kursów i szkoleń przygotowujących do kwalifikacyjnych egzaminów czeladniczych i mistrzowskich, f) udział w zajęciach prowadzonych w szkole wyższej, w tym w zajęciach laboratoryjnych, kołach lub obozach naukowych, g) wsparcie uczniów w zakresie zdobywania 		
--	--	---	--	--

		<p>dotatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy,</p> <p>h) doradztwo edukacyjno-zawodowe,</p> <p>i) wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL,</p> <p>j) przygotowanie zawodowe uczniów szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe w charakterze młodocianego pracownika organizowane u pracodawców, obejmujące naukę zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy, o ile nie jest ono finansowane ze środków Funduszu Pracy. Realizacja ww. formy wsparcia powinna być przeprowadzona w zakresie i na zasadach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania (Dz. U. z 2014 r. poz. 432).</p> <p>7. Działania realizowane na rzecz uczniów szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe w ramach Działania muszą być prowadzone z uwzględnieniem</p>		
--	--	--	--	--

		<p>indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów objętych wsparciem.</p> <p>8. Wsparcie będzie stanowiło uzupełnienie działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły lub placówki prowadzące kształcenie zawodowe. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły lub placówki prowadzące kształcenie zawodowe (nakłady środków na ich realizację) nie ulegnie zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły lub placówki prowadzące kształcenie zawodowe w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie projektu (średniomiesięcznie). W przypadku staży zawodowych obejmujących realizację kształcenia zawodowego praktycznego we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami wsparcie kierowane jest do tych szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe, w których kształcenie zawodowe praktyczne nie jest realizowane u pracodawców lub przedsiębiorców ze względu na brak możliwości sfinansowania kosztów takiego kształcenia.</p>		
--	--	--	--	--

		<p>9. Wsparcie ukierunkowane na realizację praktyk zawodowych i staży zawodowych musi być zgodne z następującymi warunkami:</p> <p>a) możliwa jest organizacja praktyk i staży u pracodawców lub przedsiębiorców, z zastrzeżeniem że:</p> <p>i. praktyki zawodowe organizuje się dla uczniów zasadniczych szkół zawodowych w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy. Praktyki zawodowe realizowane w zasadniczej szkole zawodowej nie są formą praktycznej nauki zawodu, o której mowa w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu;</p> <p>ii. staże zawodowe organizowane w ramach kształcenia zawodowego praktycznego dotyczą uczniów techników, w których kształcenie zawodowe praktyczne nie jest realizowane u pracodawców lub przedsiębiorców ze względu na brak możliwości sfinansowania kosztów takiego kształcenia;</p>		
--	--	---	--	--

		<p>iii. staże zawodowe wykraczające poza zakres kształcenia zawodowego praktycznego organizuje się dla uczniów techników w celu zwiększenia wymiaru praktyk zawodowych objętych podstawą programową nauczania danego zawodu;</p> <p>iv. staże zawodowe organizowane są również dla uczniów innych szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe;</p> <p>b) okres realizacji praktyki zawodowej lub stażu zawodowego wynosi minimum 150 godzin i nie więcej niż 970 godzin w odniesieniu do udziału jednego ucznia w ww. formach wsparcia;</p> <p>c) za udział w praktyce zawodowej lub stażu zawodowym uczniowie otrzymują stypendium. Pełna kwota stypendium jest wypłacana za każde kolejne przepracowane 150 godzin. W przypadku realizacji praktyki zawodowej lub stażu zawodowego w innym wymiarze, wysokość stypendium wliczana jest proporcjonalnie. Wysokość stypendium określa każdorazowo Instytucja Organizująca Konkurs w</p>		
--	--	--	--	--

		<p>Regulaminie konkursu, niemniej nie może ona przekroczyć połowy średniego wynagrodzenia (brutto) za pracę w danym województwie, wyliczaną na podstawie aktualnych danych GUS. W przypadku staży zawodowych realizowanych w ramach kształcenia zawodowego praktycznego, o których mowa lit. a ppkt ii, wysokość stypendium nie może być niższa niż to wynika z przepisów w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania, regulujących zasady wynagradzania młodocianych w kolejnych latach nauki;</p> <p>d) na czas trwania praktyki zawodowej lub stażu zawodowego jest zawierana pisemna umowa pomiędzy stronami zaangażowanymi w realizację praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. Umowa powinna określać co najmniej wskazanie liczby godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, okres realizacji i miejsce odbywania praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, wynagrodzenie praktykanta lub stażysty, a także zobowiązanie do wyznaczenia opiekuna</p>		
--	--	--	--	--

		<p>praktykanta lub stażysty po stronie podmiotu przyjmującego na praktykę zawodową lub staż zawodowy;</p> <p>e) praktyka zawodowa lub staż zawodowy są realizowane na podstawie programu opracowanego przez nauczyciela oraz dyrektora szkoły lub placówki prowadzącej kształcenie zawodowe we współpracy z podmiotem przyjmującym uczniów na praktykę zawodową lub staż zawodowy. Program powinien być opracowany i przygotowany w formie pisemnej oraz powinien wskazywać konkretne cele edukacyjne (kompetencje i umiejętności), które osiągnie praktykant lub stażysta, treści edukacyjne, zakres obowiązków praktykanta lub stażysty a także harmonogram realizacji praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. Przy ustalaniu programu praktyki zawodowej lub stażu zawodowego powinny być uwzględnione predyspozycje psychofizyczne i zdrowotne, poziom wykształcenia oraz dotychczasowe kwalifikacje zawodowe praktykanta lub stażysty. Program praktyki zawodowej lub stażu zawodowego zawiera</p>		
--	--	--	--	--

		<p>szczegółowe zasady dotyczące wyposażenia stanowiska pracy praktykanta lub stażysty podczas odbywania praktyki zawodowej lub stażu zawodowego oraz procedur wdrażania praktykanta lub stażysty do pracy i monitorowania stopnia realizacji treści i celów edukacyjnych;</p> <p>f) podmiot przyjmujący na praktykę zawodową lub staż zawodowy:</p> <p>i. zapewnia odpowiednie stanowisko pracy praktykanta lub stażysty, wyposażone w niezbędne sprzęty, narzędzia i zaplecze, udostępnia warsztaty, pomieszczenia, zaplecze techniczne, zapewnia urządzenia i materiały zgodnie z programem praktyki zawodowej lub stażu zawodowego i potrzebami praktykanta lub stażysty wynikającymi ze specyfiki zadań wykonywanych przez praktykanta lub stażystę, wymogów technicznych miejsca pracy, a także z niepełnosprawności lub stanu zdrowia;</p> <p>ii. szkoli praktykanta lub stażystę na zasadach przewidzianych dla</p>		
--	--	--	--	--

		<p>pracowników w zakresie BHP, przepisów przeciwpożarowych oraz zapoznaje go z obowiązującym regulaminem pracy na stanowisku, którego dotyczy praktyka zawodowa lub staż zawodowy;</p> <p>iii. sprawuje nadzór nad odbywaniem praktyki zawodowej lub stażu zawodowego w postaci wyznaczenia opiekuna praktyki lub stażu;</p> <p>iv. monitoruje postępy i nabywanie nowych umiejętności przez praktykanta lub stażystę, a także stopień realizacji treści i celów edukacyjnych oraz regularnie udziela praktykantowi lub stażyście informacji zwrotnej;</p> <p>v. wydaje praktykantowi lub stażyście - niezwłocznie po zakończeniu praktyki zawodowej lub stażu zawodowego - dokument potwierdzający odbycie praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. Dokument potwierdzający odbycie praktyki zawodowej lub stażu zawodowego zawiera co najmniej następujące informacje: datę rozpoczęcia i</p>		
--	--	---	--	--

		<p>zakończenia praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, cel i program praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, opis zadań wykonywanych przez praktykanta lub stażystę, opis kompetencji uzyskanych przez praktykanta lub stażystę w wyniku praktyki zawodowej lub stażu zawodowego oraz ocenę praktykanta lub stażysty dokonaną przez opiekuna praktyki lub stażu;</p> <p>g) katalog wydatków przewidzianych w ramach projektu może uwzględniać koszty związane z odbywaniem praktyki zawodowej lub stażu zawodowego (np. koszty dojazdu, koszty zakupu odzieży roboczej, koszty eksploatacji materiałów i narzędzi, szkolenia BHP praktykanta lub stażysty itp.) w wysokości nieprzekraczającej 5 000 zł na 1 osobę odbywającą praktykę zawodową lub staż zawodowy. Powyższa kwota może zostać zwiększona jedynie w sytuacji konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z udziałem uczniów w praktyce zawodowej lub stażu zawodowym, wynikających ze zwiększonego wymiaru czasu trwania</p>		
--	--	--	--	--

		<p>ww. form wsparcia;</p> <p>h) na etapie przygotowań do realizacji programu praktyki zawodowej lub stażu zawodowego są wyznaczani opiekunowie praktykantów lub stażystów. Każdy przyjęty praktykant lub stażysta ma przydzielonego opiekuna. Na jednego opiekuna praktyki lub stażu nie może przypadać jednocześnie więcej niż 6 praktykantów lub stażystów. Opiekun praktykanta lub stażysty jest wyznaczany po stronie podmiotu przyjmującego ucznia na praktykę zawodową lub staż zawodowy;</p> <p>i) do zadań opiekuna praktykanta lub stażysty należy w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. diagnoza kompetencji i kwalifikacji praktykanta lub stażysty (we współpracy z nauczycielem); ii. określenie celu i programu praktyki lub stażu (we współpracy z nauczycielem); iii. udzielenie praktykantom lub stażystom informacji zwrotnej w trakcie realizacji oraz po zakończeniu praktyki zawodowej lub stażu zawodowego; 		
--	--	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> iv. nadzór nad prawidłową realizacją i harmonogramem praktyki zawodowej lub stażu zawodowego; j) koszty wynagrodzenia opiekuna praktykanta lub stażysty u pracodawcy powinny uwzględniać jedną z opcji: <ul style="list-style-type: none"> i. refundację pracodawcy wynagrodzenia opiekuna praktykanta lub stażysty w zakresie odpowiadającym częściowemu lub całkowitemu zwolnieniu go od świadczenia pracy na rzecz realizacji zadań związanych z opieką nad grupą praktykantów lub stażystów, o której mowa w lit. h, przez okres 150 godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, w wysokości obliczonej jak za urlop wypoczynkowy, ale nie więcej niż 5000 zł brutto. Wysokość wynagrodzenia nalicza się proporcjonalnie do liczby godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego zrealizowanych przez uczniów; ii. refundację pracodawcy dodatku do wynagrodzenia opiekuna praktykanta lub stażysty, w sytuacji, gdy nie został 		
--	--	--	--	--

		<p>zwolniony od świadczenia pracy, w wysokości nieprzekraczającej 10% jego zasadniczego wynagrodzenia wraz ze wszystkimi składnikami wynagrodzenia wynikającego ze zwiększonego zakresu zadań (opieka nad grupą praktykantów lub stażystów, o której mowa w lit. h, ale nie więcej niż 500 zł brutto, za realizację 150 godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. Wysokość wynagrodzenia nalicza się proporcjonalnie do liczby godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego zrealizowanych przez uczniów);</p> <p>iii. refundację pracodawcy wynagrodzenia opiekuna praktykanta lub stażysty, który będzie pełnił funkcję instruktora praktycznej nauki zawodu i dla którego praca z uczniami będzie stanowić podstawowe zajęcie – do wysokości wynagrodzenia określonego w § 9 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu;</p>		
--	--	---	--	--

		<p>k) wynagrodzenie przysługujące opiekunowi praktykanta lub stażysty jest wypłacane z tytułu wypełnienia obowiązków, o których mowa w lit. i, nie zależy natomiast od liczby uczniów, wobec których te obowiązki świadczy. IZ RPO w uzasadnionych przypadkach może podjąć decyzję o innej kwocie wynagrodzenia opiekunów praktykantów lub stażystów.</p> <p>10. Instytucja Organizująca Konkurs preferować będzie projekty, w których pracodawcy partycypują finansowo w wymiarze co najmniej 5% w kosztach organizacji i prowadzenia praktyki zawodowej lub stażu zawodowego.</p> <p>11. Zakres wsparcia udzielanego na rzecz tworzenia w szkołach lub placówkach prowadzących kształcenie zawodowe warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów obejmuje wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych dla zawodów szkolnictwa zawodowego. Zakres udzielanego wsparcia musi być zgodny z następującymi warunkami:</p> <p>a) szczegółowy katalog wyposażenia</p>		
--	--	--	--	--

		<p>pracowni lub warsztatów szkolnych dla 190 zawodów został opracowany przez MEN¹ i jest udostępniony za pośrednictwem strony internetowej www.koweziu.edu.pl. IZ RPO zapewnia zgodność interwencji przewidzianej w ramach RPO z przedmiotowym katalogiem;</p> <p>b) istnieje możliwość zakupu wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych o parametrach wyższych niż opisane w katalogu celem realizacji programu nauczania i osiągnięcia rezultatów projektu;</p> <p>c) w przypadku, gdy zawód nie został ujęty w katalogu wyposażenia pracowni i warsztatów szkolnych, zakup wyposażenia pracowni dokonywany jest zgodnie z podstawą programową dla danego zawodu;</p> <p>d) możliwe jest sfinansowanie w ramach projektów kosztów związanych z dostosowaniem lub adaptacją pomieszczeń (rozumianą zgodnie z Wytycznymi w zakresie</p>		
--	--	--	--	--

¹ <http://efs.men.gov.pl/dokumenty/wytyczne-w-zakresie-realizacji-przedswiezec-z-udzialem-srodkow-europejskiego-funduszu-spolecznego-w-obszarze-edukacji-na-lata-2014-2020/>

		<p>kwalfikowalności wydatków) na potrzeby pracowni lub warsztatów szkolnych, wynikających m. in. z konieczności montażu zakupionego wyposażenia oraz zagwarantowania bezpiecznego ich użytkowania;</p> <p>e) wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych jest dokonywane na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe w tym zakresie, a także posiadanego przez nie wyposażenia. Diagnoza powinna uwzględniać rekomendacje instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe;</p> <p>f) inwestycje infrastrukturalne są finansowane ze środków EFRR w ramach PI 10(a) albo ze środków EFS w ramach cross-financingu, na warunkach, o których mowa w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków;</p> <p>g) inwestycje infrastrukturalne są kwalifikowalne, jeżeli zostaną spełnione łącznie poniższe warunki:</p>		
--	--	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> i. nie jest możliwe wykorzystanie istniejącej infrastruktury; ii. potrzeba wydatkowania środków została potwierdzona analizą potrzeb; iii. infrastruktura została zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania; <p>h) inwestycje infrastrukturalne mogą być realizowane w ramach projektów zintegrowanych, o których mowa w art. 32 Ustawy (dotyczy projektów finansowanych ze środków EFS w ramach PI 10(i) oraz EFRR w ramach PI 10(a)). Warunek nie ma zastosowania dla projektów finansowanych wyłącznie z EFS z wykorzystaniem cross-financingu.</p> <p>12. Zakres wsparcia udzielanego na rzecz rozwoju współpracy szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym, obejmuje m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) włączenie pracodawców lub przedsiębiorców w system egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie oraz kwalifikacje mistrza i czeladnika w zawodzie, przez tworzenie w szkołach i placówkach prowadzących 		
--	--	--	--	--

		<p>kształcenie zawodowe, CKZIU, u pracodawców lub przedsiębiorców branżowych ośrodków egzaminacyjnych dla poszczególnych zawodów lub kwalifikacji, upoważnionych przez właściwą okręgową komisję egzaminacyjną do przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie, udział pracodawców lub przedsiębiorców w egzaminach potwierdzających kwalifikacje w zawodach w charakterze egzaminatorów;</p> <p>b) tworzenie klas patronackich w szkołach;</p> <p>c) współpracę w dostosowywaniu oferty edukacyjnej w szkołach i w formach pozaszkolnych do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy;</p> <p>d) opracowanie lub modyfikację programów nauczania;</p> <p>e) wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL;</p> <p>f) współpracę szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe</p>		
--	--	--	--	--

		<p>z uczelniami wyższymi.</p> <p>Działania, o których mowa w ppkt. c i d, muszą być prowadzone z uwzględnieniem prognoz dotyczących zapotrzebowania rynku pracy na określone zawody i wykształcenie w określonych branżach, z wykorzystaniem ogólnopolskich i regionalnych badań i analiz oraz uzupełniająco informacji ilościowych i jakościowych dostępnych za pośrednictwem powołanego z inicjatywy Komisji Europejskiej portalu <i>EU Skills Panorama</i>.</p> <p>13. Obowiązkowy element projektu stanowi realizacja wysokiej jakości praktyk i/lub staży zawodowych dla uczniów u pracodawców. Szczegółowe zasady ich organizacji uregulowane zostały powyżej.</p> <p>14. W przypadku realizacji form wsparcia zakładających nabycie kompetencji (skierowanych zarówno do uczniów, jak i nauczycieli), ocena nabycia kompetencji odbywa się w oparciu o następujące etapy:</p> <p>a) ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie,</p>		
--	--	---	--	--

		<p>b) ETAP II – Wzorzec – zdefiniowanie we wniosku o dofinansowanie standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych,</p> <p>c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny,</p> <p>d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się).</p> <p>15. Projekty związane z zakupem sprzętu lub infrastruktury (w ramach cross-financingu) w szkołach i placówkach edukacyjnych będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana trwałość inwestycji z EFS.</p>		
22.	VI. Słownik terminologiczny, str. 393	Mieszkanie chronione – mieszkanie, o którym mowa w art. 53 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930), którego standard oraz zasady funkcjonowania regulowane są rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. 2012 r. poz.305).	Mieszkanie chronione – mieszkanie, o którym mowa w art. 53 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Rodzaj i zakres wsparcia świadczonego w mieszkaniu chronionym oraz standard lokalu przeznaczonego na mieszkanie chronione określają akty wykonawcze wydane na podstawie tej Ustawy.	Dostosowanie definicji zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem

				środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020
23.	VI. Słownik terminologiczny, str. 394	<p>Opieka instytucjonalna - usługi świadczone:</p> <p>a) w placówce opiekuńczo-pobytowej, czyli placówce wieloosobowego całodobowego pobytu i opieki, w której liczba mieszkańców jest większa niż 30 osób lub w której:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usługi nie są świadczone w sposób zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby); - wymagania organizacyjne mają pierwszeństwo przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców; - mieszkańcy nie mają wystarczającej kontroli nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą w zakresie funkcjonowania w ramach placówki; - mieszkańcy są odizolowani od ogółu społeczności lub zmuszeni do mieszkania razem; <p>b) w placówce opiekuńczo-wychowawczej w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575) powyżej 14 osób</p>	<p>Opieka instytucjonalna - usługi świadczone:</p> <p>a) w placówce opiekuńczo-pobytowej, czyli placówce wieloosobowego całodobowego pobytu i opieki, w której liczba mieszkańców jest większa niż 30 osób lub w której spełniona jest co najmniej jedna z poniższych przesłanek :</p> <ul style="list-style-type: none"> – usługi nie są świadczone w sposób zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby); – wymagania organizacyjne mają pierwszeństwo przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców; – mieszkańcy nie mają wystarczającej kontroli nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą w zakresie funkcjonowania w ramach placówki; – mieszkańcy są odizolowani od ogółu społeczności lub zmuszeni do mieszkania razem; <p>b) w placówce opiekuńczo-wychowawczej w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575) powyżej 14 osób</p>	Dostosowanie definicji zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020

24.	VI. Słownik terminologiczny, str. 413	Osoba niesamodzielna - osoba, która ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymaga opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego	Osoba niesamodzielna - osoba, która ze względu na stan zdrowia lub niepełnosprawność wymaga opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego	Dostosowanie definicji zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020
25.	VI. Słownik terminologiczny, str. 395	Osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, tj.: - osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, - osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,	Osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, tj.: - osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, - osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, - osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w	Dostosowanie definicji zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i

		<ul style="list-style-type: none"> - osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, - osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014 r. poz. 382), - osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), - osoby z niepełnosprawnością – zgodnie z definicją zawartą w Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020; - rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z rodziców lub opiekunów nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad dzieckiem z niepełnosprawnością, 	<ul style="list-style-type: none"> pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, - osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014 r. poz. 382), - osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), - osoby z niepełnosprawnością – zgodnie z definicją zawartą w Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 oraz uczniowie/dzieci z niepełnosprawnościami w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020, - członkowie gospodarstw domowych sprawujący opiekę nad osobą z niepełnosprawnością, rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z nich nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad osobą z niepełnosprawnością, - osoby niesamodzielne, 	<p>Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020</p>
--	--	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - osoby dla których ustalono III profil pomocy, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, z późn. zm.), - osoby niesamodzielne, - osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego i realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020, - osoby korzystające z PO PŻ. 	<ul style="list-style-type: none"> - osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego i realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020, - osoby odbywające kary pozbawienia wolności, - osoby korzystające z PO PŻ. 	
--	--	--	--	--

Rejestr zmian do Załącznika nr 3 do SZOOP RPO WSL 2014-2020
Kryteria wyboru projektów dla poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań

Lp.	Rozdział/podrozdział, nr Osi Priorytetowej, nr str.	Aktualny zapis	Proponowany zapis	Uzasadnienie
1.	<p>I.1. Kryteria specyficzne dla działania 4.3</p> <p>kryterium 9, Efektywność kosztowa zmniejszenia zużycia energii (sposób weryfikacji);</p>	<p>Punkty zostaną przyznane poprzez zestawienie danych pochodzących ze wszystkich projektów złożonych w ramach naboru, ocenionych formalnie pozytywnie, a następnie podzielenie skali na 4 kwartyle.</p> <p>Najwyższą liczbę punktów otrzymują projekty z kwartyła zawierającego najniższe wartości danych. 0 pkt zostanie przyznane w przypadku niewykazania ocenianej wartości.</p> <p>[...]</p>	<p>Punkty zostaną przyznane poprzez zestawienie danych pochodzących ze wszystkich projektów złożonych w ramach naboru, ocenionych formalnie pozytywnie, a następnie podzielenie skali na 4 kwartyle.</p> <p>Najwyższą liczbę punktów otrzymują projekty z kwartyła zawierającego najniższe wartości danych. 0 pkt zostanie przyznane w przypadku niewykazania ocenianej wartości.*</p> <p>[...]</p> <p>*W przypadku projektów pozakonkursowych, ocenianych indywidualnie, kryterium to jest oceniane poprzez przyznanie skrajnych punktacji tj. przyznanie projektowi największej liczby</p>	<p>Zmiana doprecyzowująca sposób oceny w przypadku trybu pozakonkursowego.</p> <p>Z uwagi na ocenę dokonywaną indywidualnie dla każdego projektu złożonego w trybie pozakonkursowym oraz mając na uwadze niekonkurencyjny charakter takiego naboru, ocena tego kryterium zgodnie z podanym wcześniej sposobem jest niewykonalna. Proponuje się, poprzez dodanie przypisu, doprecyzować inny sposób dokonywania oceny projektów złożonych w trybie pozakonkursowym.</p>

			punktów w przypadku wykazania ocenianego parametru lub wskaźnika koniecznego do obliczenia właściwego parametru lub punktacji zero w przypadku braku danych koniecznych do oceny.	
2.	I.1. Kryteria specyficzne dla działania 4.3 kryterium 10, Efektywność kosztowa redukcji CO2 (sposób weryfikacji);	Punkty zostaną przyznane poprzez zestawienie danych pochodzących ze wszystkich projektów złożonych w ramach naboru, ocenionych formalnie pozytywnie, a następnie podzielenie skali na 4 kwartyle. Najwyższą liczbę punktów otrzymują projekty z kwartyła zawierającego najniższe wartości danych. 0 pkt zostanie przyznane w przypadku niewykazania ocenianej wartości. [...]	Punkty zostaną przyznane poprzez zestawienie danych pochodzących ze wszystkich projektów złożonych w ramach naboru, ocenionych formalnie pozytywnie, a następnie podzielenie skali na 4 kwartyle. Najwyższą liczbę punktów otrzymują projekty z kwartyła zawierającego najniższe wartości danych. 0 pkt zostanie przyznane w przypadku niewykazania ocenianej wartości.* [...] *Jw.	jw.
3.	I.1. Kryteria	Punkty zostaną przyznane	Punkty zostaną przyznane	jw.

	<p>specyficzne dla działania 4.3</p> <p>kryterium 11, Wielkość redukcji CO2 odprowadzanego do atmosfery (sposób weryfikacji);</p>	<p>poprzez zestawienie danych pochodzących ze wszystkich projektów złożonych w ramach naboru, ocenionych formalnie pozytywnie, a następnie podzielenie skali na 4 kwartyle.</p> <p>Najwyższą liczbę punktów otrzymują projekty z kwartyła zawierającego najwyższe wartości danych. 0 pkt zostanie przyznane w przypadku niewykazania ocenianej wartości.</p> <p>[...]</p>	<p>poprzez zestawienie danych pochodzących ze wszystkich projektów złożonych w ramach naboru, ocenionych formalnie pozytywnie, a następnie podzielenie skali na 4 kwartyle.</p> <p>Najwyższą liczbę punktów otrzymują projekty z kwartyła zawierającego najwyższe wartości danych. 0 pkt zostanie przyznane w przypadku niewykazania ocenianej wartości.*</p> <p>[...]</p> <p>*Jw.</p>	
4.	<p>I.1. Kryteria specyficzne dla działania 4.3</p> <p>kryterium 12, Wielkość redukcji emisji pyłu PM10 (sposób weryfikacji);</p>	<p>Punkty zostaną przyznane poprzez zestawienie danych pochodzących ze wszystkich projektów złożonych w ramach naboru, ocenionych formalnie pozytywnie, a następnie podzielenie skali na 4 kwartyle.</p> <p>Najwyższą liczbę punktów</p>	<p>Punkty zostaną przyznane poprzez zestawienie danych pochodzących ze wszystkich projektów złożonych w ramach naboru, ocenionych formalnie pozytywnie, a następnie podzielenie skali na 4 kwartyle.</p> <p>Najwyższą liczbę punktów otrzymują projekty z kwartyła</p>	jw.

		otrzymują projekty z kwartyła zawierającego najwyższe wartości danych. 0 pkt zostanie przyznane w przypadku niewykazania ocenianej wartości. [...]	zawierającego najwyższe wartości danych. 0 pkt zostanie przyznane w przypadku niewykazania ocenianej wartości.* [...] *Jw.	
5.	I.1. Kryteria specyficzne dla działania 4.3 kryterium 13 Efektywność kosztowa redukcji PM10 (sposób weryfikacji);	Punkty zostaną przyznane poprzez zestawienie danych pochodzących ze wszystkich projektów złożonych w ramach naboru, ocenionych formalnie pozytywnie, a następnie podzielenie skali na 4 kwartyle. Najwyższą liczbę punktów otrzymują projekty z kwartyła zawierającego najniższe wartości danych. 0 pkt zostanie przyznane w przypadku niewykazania ocenianej wartości. [...]	Punkty zostaną przyznane poprzez zestawienie danych pochodzących ze wszystkich projektów złożonych w ramach naboru, ocenionych formalnie pozytywnie, a następnie podzielenie skali na 4 kwartyle. Najwyższą liczbę punktów otrzymują projekty z kwartyła zawierającego najniższe wartości danych. 0 pkt zostanie przyznane w przypadku niewykazania ocenianej wartości. [...] *Jw.	jw.